

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. İşbu çeviri, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Vakıf Fonu'nun desteğiyle yapılmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Bu çeviri, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan, telif haklarına ilişkin belgeyi okuyunuz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund for the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyrights/droits d'auteur à la fin du présent document.

GEBREMEDHIN (GAEBRAMADHIEN)/FRANSA KARARI

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ SEKSİYON

GEBREMEDHIN [Gaberamadhien]/ FRANSA

(Başvuru no. 25389/05)

Strazburg

26 Nisan 2007

Kesinleşme tarihi 26 Temmuz 2007

Gebremedhin[Gaberamadhien] /Fransa davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (ikinci seksiyon), aşağıdaki üyelerden oluşan Daire’de yaptığı oturumda:

András Baka, *Mahkeme Başkanı*,
Jean-Paul Costa,
Ireneu Cabral Barreto,
Antonella Mularoni,
Elisabet Fura-Sandström,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović, *yargıçlar*,
ve Sally Dollé, *daire yazışları müdürü*,

16 Ocak 2007 ve 27 Mart 2007 tarihlerinde Daire’de yapılan müzakereler neticesinde, 27 Ocak 2007’de kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Bu dava, Fransa Cumhuriyet’ine karşı, bir Eritre vatandaşı olan Bay Asebeha Gebremedhin [Gaberamadhien] tarafından 14 Temmuz 2005 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme’nin (‘Sözleşme’) 34. maddesi uyarınca, Mahkeme’ye sunulan 25389/05 numaralı başvuru sonucu görülmektedir. Başvuran, bazı iç belgelerde de yazıldığı şekliyle ‘Gaberamadhien’ olan adının Fransız hava ve sınır polisinin yapmış olduğu sesçil çevriyazıya karşılık geldiğini belirtmektedir; başvuran, Latin alfabesini kullanan Ertire belgeleri ve beyanlarında ise ‘Gebremedhin’ yazılışının kullandığını; birçok Ertireli gazeteci gibi, ‘çalışma rumuzu’ olarak «Yayneabeba » (‘göz çiçeği’) ismini kullandığını eklemektedir.

2. Adli yardım talebi kabul edilen başvuran, Limoj’da avukatlık yapmakta olan, Bay J.E. Malabre tarafından temsil edilmektedir. Fransız Hükümeti (‘Hükümet’), kendi temsilcisi olan, Dışişleri Bakanlığı hukuk işleri müdiresi olan Bayan E. Belliard tarafından temsil edilmektedir.

3. Davanın başlangıçta verilmiş olduğu Daire’nin başkanı ve Daire, İç tüzüğün 39. maddesi gereğince, başvuranın Eritre’ye gönderilmemesinin davanın iyi işleyişine ve tarafların çıkarlarına uygun olacağına karar vermişlerdir.

4. 10 Ekim 2006 tarihli kararıyla, Daire, başvurunun kısmen kabul edilebilir olduğunu açıklamıştır.

5. Hem Hükümet hem de başvuran yazılı ek görüşlerini sunmuşlardır (İç tüzük 59. maddenin 1. bendi). Başkan tarafından, yazılı olarak, davaya katılmasına izin verilen (Sözleşme’nin 36. maddesinin 2. bendi ve İç Tüzüğün 44. maddesinin 2. bendi), Sınırdaki Yabancılar Yardım Milli

Derneğinin de (ANAFE) görüşleri alınmıştır; taraflar bu yorumlara cevap vermişlerdir (İç Tüzüğün 44. maddesinin 5. bendi).

6. Strazburg'da, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde, 16 Ocak 2007'de kamuya açık duruşma yapılmıştır (İç Tüzük 59. maddenin 3. bendi).

Hükümet için hazır bulunanlar

Dışişleri Bakanlığı Hukuk İşleri Müdiresi, Temsilci, Bayan E.
BELLIARD; görevli,

Dışişleri Bakanlığı Hukuk İşleri, İnsan Hakları Müdür Yardımcısı Bayan
A.-F. TISSIER;

Dışişleri Bakanlığı Hukuk İşleri, İnsan Hakları Yazı İşleri Sorumlusu
Bayan M. ZISS;

OFPRA, Hukuk İşleri Dairesi Şef Yardımcısı Bay MOUTON;

İçişleri Bakanlığı Hukuk İşleri ve Kamu Özgürlükleri Bölümü Avrupa
hukuku, Uluslararası hukuk ve Anayasal hukuk bürosu şefi Bayan F.
DOUBLET;

İçişleri Bakanlığı Hava ve Hınır Polisi Merkezi Müdürlüğünden Bay J.-M.
RIBES;

Danıştay'ın Hukuk İşleri Şubesi'nden Bay M. M. CAUSSARD,
danışmanlar,

Başvuran için hazır bulunanlar

Danışman, avukat, Bay J.-E. MALABRE

Başvuran kendisi de hazır bulundu,

Mahkeme, Sayın Bay Malabre ve Bayan Belliard'ın beyanlarını ve yargıçlar tarafından sorulan sorulara verdikleri cevapları dinlemiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

7. Başvuran, 1979 yılında doğmuştur; şu an Paris'te bir sivil toplum örgütü tarafından barındırılmaktadır.

8. 1998 yılında, diğer birçok kişi gibi, başvuran ve ailesi Etiyopya'dan Eritre'ye gönderilmişlerdir. Başvuran orada, genel yayın yönetmeni,

Milkia Mirhirab olan *Ketse Debona* gazetesi için muhabir-fotoğrafçı olarak çalışmıştır. Başvuran, adı geçen bu kişinin Eritre'de özgür basının savunucusu olarak tanındığını belirtmektedir ve 2002'deki Uluslararası Af Örgütü raporunda onun bu ülkedeki gazetecilikle ilgili faaliyetleri yüzünden gözaltına alınma ve tutuklanması durumlarının ele alındığını eklemektedir. Başvuran, 27 Haziran 2002'de, Uluslararası Af Örgütü'nün Britanya biriminin, Bay Milkias Mihretab'a 'tehdit altındaki kişilerin haklarına ilişkin gazetecilik özel ödülünü' vermiştir.

Başvuran ve Bay Milkias Mihretab, 2000 yılında, muhtemelen gazeteyle ilgili faaliyetlerine ilişkin olarak yakalanıp, sırasıyla sekiz ve altı ay olmak üzere Zara cezaevine konulmuşlardır.

Başvuran, bu bağlamda, Eritre'de reform yapılmasına ilişkin bir internet sitesinde (www.awate.com) 'Yayneabeba' olan rumuzunun kısaltması olan 'Yebio' ismiyle, 14 Ekim 2000'de Milkias Mihretab'la beraber yakalanan altı gazeteciden biri olarak belirtilmiştir.

9. Eylül 2001'de Sudan'a kaçan Bay Milkias Mihretab'ın tersine, başvuran, dul olan annesi ve dört erkek kardeşi ve kız kardeşleriyle ilgilenmek için Asmara, Eritre'de kalmıştır. Bay Milkias Mihretab'ın - belirsiz bir tarihte- gidişinden sonra, polis onu Bay Mihretab hakkında sorgulamıştır: aynı zamanda polis, evinde arama yapmış ve zararlı olabileceğini düşündüğü fotoğraflar ele geçirmiştir. Başvuran yakalanmış ve izlerini taşıyacağı kötü muameleye maruz kalmıştır: sigara yanıkları ve yirmi gün boyunca karnı yerde, elleri ve kolları sırtın üstünden bağlanmış şekilde durmaya bağlı olarak çıkan sırttaki yaralar. Daha sonra, başvuran hapse atılmış, hastalanmış, hastaneye kaldırılmış ve orada çalışan, büyükannesinin yakınlarının yardımıyla nöbetçilere para vererek bu hastaneden kaçmıştır. Sonra, büyükannesinin Areza'da bulunan ve bir doktorun kendisine ilaç sağladığı, evinde saklanmıştır. Bir Eritreli'nin silahla vurulmasından ve Sudan'daki Eritreli topluluğunun bu olayı muhalifleri takip eden Eritreli Hükümet ajanlarının işi olarak görmesinin ardından, başvuran bu ülkeyi terktme kararı almıştır.

10. Başvuran, bir 'sınırdan kaçak kişileri geçiren bir pasör' yardımıyla, ('Mohammed Eider veya buna benzer bir kişi adına olan') ve bu kişinin elinde bulundurduğu, bir Sudan pasaportuyla Kuzey Afrika'ya kaçtığını ve 29 Haziran 2005'te saat 5'e doğru Johannesburg'dan gelen bir uçakla, Roissy'deki Paris Charles de Gaulle havaalanına gelmiştir. Başvuran, uluslararası alanda 1 Temmuz 2005'e kadar tutulduğunu ve bu nedenle oturma izni talebinde bulunamadığını iddia etmektedir. Varışından sekiz saat sonra, kendisini polise teslim edip, Eritreli olduğunu ve iltica talebi olduğunu söylediğini ve polisin ona 'geldiği yeri itiraf etmesini, Eritreli değil Pakistanlı olduğunu ve uluslararası alandan çıkamayacağını' söylediğini iddia etmiştir. İki gün boyunca (29 Hazirandan 1 Temmuz'a kadar), başvuran, aşağı yukarı sekiz kere, her nöbet değişiminde, polis şubesine talebini kabul edebilecek bir polis bulma ümidiyle gitmiştir.

Başvuran, ‘nihayet 1 Temmuz’da, daha önceden görmediği, yeni bir polis memurunun talebini kaydettiğini’ belirtmiştir.

Hükümet, olayların bu anlatımını kabul etmemektedir. Hükümet, 29 ve 30 Haziran ve 1 Temmuzda, Güney Afrika’dan gelen ve Roissy havaalanına iniş yapan uçaktaki yolcu listelerini kontrol ettiğini ve buna göre uçakta Gebremedhin, Gaberamadhien veya Eider adında kimsenin bulunmadığını belirtmektedir. Hükümet, havaalanının sınır ve hava polisinin tuttuğu 1 Temmuz 2005 tarihli ve ilgiliyi o gün saat 11’de sorguladığını belirten tutanağı dikkate almaktadır.

11. 1 Temmuz 2005 tarihinde, başvuran, Fransa’ya sığınmacı olarak girme talebinde bulunmuştur: saat 11’de, İngilizce konuşan bir çevirmen eşliğinde, bir polis memuru tarafından sorgulanmıştır; tutanağa göre ‘ilgili, beyanlarını, hiçbir delille desteklememektedir’. İdari makam tarafından ilgilinin, bekleme alanında tutulması, o gün ve saatte, kırksekiz saat için, kararlaştırılmıştır; bu, daha sonra uzatılacaktır(yukarıdaki 18. paragraf).

12. Başvuran, ilk olarak 3 Temmuz 2005 tarihinde Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisi (OFPRA) tarafından dinlenmiştir ve bu ofis başvuranın, mülteci olarak Fransa’ya kabul edilmesi yönünde müspet bir karar vermiştir. Hükümet, 3 Temmuz’da hiç görüşünün alınmamış olduğunu belirtmektedir: bu mülakatın özeti ve bu temsilci tarafından verilen mütalaanın, onay vermesi gereken amir tarafından memnun edici bulunmadığını ve bu nedenle, başvuranın, 15 Temmuz 2005’te ikinci kez aynı amir tarafından (bir çevirmen eşliğinde) dinlendiğini ve bu kişinin aşağıdaki gibi kaleme alınan red yazısını hazırladığını iddia etmektedir:

‘Amharca dilinde bir çevirmenin de yardımıyla alınan beyanlar’

Talebin gerekçeleri? Ailem Eritre asıllıdır, bizim Etiyopya vatandaşlığımız vardı ve Addis Abeba’da yaşadık, 1998’de Etiyopya makamları bizim Eitopyalı olmadığımızı söylediler ve Etiyopya’dan Eritre’ye gönderildik, o yıl bakalorya sınavını geçecektim Eritre’de, yapamadım, bir garajda 6 ay boyunca çalışmaya başladım, sonra askerliğimi yaptım, askerlik sırasında gazeteci bir adamla tanıştım, askerlik bitiminde, o kişiyle kameraman ve fotoğrafçı olarak çalıştım, beraber röportaj yapmaya giderdik, fakat onun resmi makamlarla sorunları oldu ve ülkeyi terk etmek istedi, dönüşümden itibaren, makamlar beni arkadaşımınla ilgili olarak sorguladılar ve beni içeri aldılar, tutukluluğum süresince, polisler evimde arama yaptılar ve zararlı olarak tabir ettikleri iki fotoğraf buldular ve bunlardan hareketle, bana sigaralarla işkence ettiler, 6 ay boyunca hasta olana kadar cezaevinde kaldım, tüberküloz kaptım, beni götördükleri hastanede şansa büyükannemin tanıdıkları yaşıyordu, onlar nöbetçilere rüşvet vererek bana kıyafet getirdiler ve bana büyükannemin Areza’daki evine kaçmam için yardım ettiler, iyileşebilmek için orada 4 ay kaldım, sonra kaçak olarak ülkeyi terk edip Khartum, Sudan’a gittim, orada araba tamircisi olarak çalıştım fakat Eritreli ajanlar vardı orada ve yakınlarda çalışan bir eritreli vurulmuştu, korktum ve Sudan limanına gidip orada taşıyıcılık yaptım iki yıl boyunca (8 ay Khartum’da, sonra 1 yıl Sudan Limanında ve sonra 2 ay yine Khartum’da), amcam arabasını satın bana para verdi ve ben Fransa’ya gelmeden Güney Afrika’ya gittim, nasıl organize olduklarını bilmediğim pasörleri amcam buldu.

Arkadaşınızın adı nedir ve onunla nasıl tanıştınız?

Onun adı Milkias Mihretab, bir aile dostumuz, Addis Abeba'dayken ailemi tanıyordu, Asmara'ya geri döndüğümüzde, 18 ay boyunca askerliğimi yaptım, askeri bir garjada çalışıyordum fakat üniforma giymiyordum, işte o dönemde, arkadaşım bana kefil olarak, benim onunla çalışmam için harekete geçti.

Haber yaptığınız olaylardan örnek verir misiniz?

2002'de Asmara'da yapılan öğrenci grevleri (başka detay yok).

Evinizdeki aramada bulunan 'tehlikeli' ik fotoğrafın konusu neydi?

Bilmem, hatırlamıyorum.

Arkadaşınız, Milkias Mihretab hangi gazete için çalışmaktaydı? Keste Debona (Gökkuşağı)

Görevi neydi? Gazetenin genel yayın yönetmeni.

Arkadaşınızın resmi makamlarla olan sorunlarının türünü biliyor musunuz?

Esasen, iki sorunu var, bir taraftan benim arkadaşım Anayasa lehine düşünüyordu ve on üç bakanın hapse atılmasından sonra onların biyografilerini yayımlamıştı, onların hapse atılması 2002'deki öğrenci grevinden hemen sonraydı.

Arkadaşınız hangi tarihte ülkeyi terk etti?

Nisan 2002'de, tüm gazetecilerin yakalandığı zaman.

Yakalanan başka gazeteci oldu mu? Tüm Ertireli gazeteciler haptiste.

Keste Debona gazetesinden yakalanan başka gazeteci tanıdığınız var mı? (cevap vermiyor)

Peki, başka fotoğrafçı? (cevap vermiyor)

Kendi yakalanmanıza dair detaylı bilgi verebilir misiniz? (tarih, koşullar, tutuklandığınız yer)

Kasım 2002'de yakalandım, ben, Maytamanay cezaevine götürdüler ve orada 6 ay kaldım.

Asmara'ya dönüşünüzde hemen yakalanmadınız mı?

Hayır, 6 ay boyunca sağda solda çalışmaya devam ettim

Ailenize ne oldu? Babam sınırdışı edilmeden yakalandığı bir hastalık sonucu öldü, annem iki erkek kardeşim ve iki kız kardeşim Asmara'da yaşıyorlar, kız ve erkek kardeşlerim eğitim alıyorlar.

Geri dönmeye ilişkin endişeleriniz nelerdir? Yakalandığımda, arkadaşımın hangi şebeke yoluyla ülkeyi terk ettiğini bilmek istiyorlardı ve bence hala bu bilgini peşindeler.

Bu sizin gerçek kimliğiniz mi? Evet, zaten hiç başka kimliğim olmadı.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı? Hayır.

Gerekçeli mütalaa

GEBREMEDHIN (GAEBRAMADHIEN)/FRANSA KARARI

Eritre vatandaşı olan Bay Gaberamadhien Asebeha, gazeteci olan bir aile dostuyla fotoğrafçı olarak çalıştığını beyan etmektedir. 2002 yılında, Sudan sınırında röportaj yapmakta oldukları sırada, aynı gazeteci Eritre'yi tereketmiştir. Asmara'ya dönüşte, ilgili, resmi makamlar tarafından sorgulanmasına kadar, 6 ay boyunca çalışmaya devam etmiştir. Altı ay boyunca tutuklu kalmış ve sürekli olarak arkadaşının ve gazeteci meslektaşının gidişiyle ilgili olarak sorgulanmıştır. Ağır patolojik bir hastalığa yakalanmasıyla bir hastaneye götürülmüş ve orada çalışan aile üyelerinin yardımıyla hastaneden kaçmayı başarmıştır ve iki yıl çalışacağı Sudan'a gitmeden, dört ay boyunca büyükannesinin evinde kalmıştır.

İlgilinin beyanlarının gerçek dışı ve asılsız bilgiler içeriyor olmasının, bu beyanların doğru olduğu sonucuna varmaya izin vermediğine kanaat getirerek, sonuç olarak, Asmara'da birçok gazetecinin yakalanması çok bilinen ve medyatik bir olay olsa da, ilgilinin beyanları, bu davanın akışına uymamaktadır: Eritreli gazeteciler Nisan 2002'de değil ama Eylül 2001'de yakalanmışlardır; ilgili, gazetelerin kapanmasına ve gazetecilerin yakalanmasına ilişkin gerekçeleri reddetmektedir; *Ketse Deben*a gazetesinin genel yayın yönetmeni de Eylül 2001'de Eritre'yi terk etmiştir (ki bu durumda 2002'deki öğrenci grevlerini haber yapmış etmiş olamazlar); aynı gazeteden farklı bir gazeteciyle gidiş koşulları, ilgilinin dedikleriyle de uyumlu değildir; ilgili, *Ketse Deben*a gazetesi ve yayın yönetmeninin adı dışında, Eritre hükümeti tarafından yasaklanan başka gazete adı, veya gazeteci veya fotoğrafçı adı verememektedir; aynı şekilde, şaşırtıcı olarak, ilgili, fotoğrafçı olarak, çok kısa ve belirsiz şekilde aktardığı tek bir olayı anlatabilmektedir; bu bilgisizlikleri onun profesyonel görevinden şüphe duyulmasına neden olmaktadır; bu olaylar, o dönemde, medyada geniş yer bulduğu halde, ilgilinin kimliğinin, ne *Ketse Deben*a gazetesinin destekçileri ne de yakalanan kişiler arasında yer almıyor olması ve tüm bu unsurlar ilgilinin farklı bir kişinin kimliğine bürünmüş olduğunu düşündürmektedir;

Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisi, Gaberamadhien Asebeha'nın göçmen olarak Fransız topraklarına giriş talebinin dayanaktan yoksun olduğunu ve red kararı vermeye yönlendirdiğini belirtmektedir.'

13. 6 Temmuz 2005 tarihinde, İçişleri Bakanlığı, başvuranın göçmen olarak Fransız topraklarına giriş talebini, bu talebin, 'açıkça temelden yoksun' olduğunu farzederek reddetmiştir ve başvurunu, 'Eritre toraklarına yeniden gönderme veya yasal olarak kabul edilebileceği başka bir ülkeye gönderme' kararı almıştır (başvuran, havaalanında yapılan bu taleplerin yüzde 93'ünün reddedildiğini belirtmektedir). Bu karar aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

'(...) 28 Temmuz 1951 tarihli *Mültecilerin Statüsüne İlişkin* Cenevre Sözleşmesi;

Göçmen hakları ve yabancıların ülkeye giriş ve ikametlerine ilişkin kanunun özellikle L.221-1, L.213-4 maddeleri;

27 Mayıs 1982 tarihli ve '*Fransız topraklarına giriş konusundaki değişiklik yapılan haliyle, 2 Kasım 1945 tarihli kanunnamenin uygulanmasına ilişkin kararnamenin 5 ve 12. maddeleri*;

Kendini, 15 Mart 1979 doğumlu, Eritre vatandaşı, Bay GABERAMADHIEN ASEBAHA veya ASEBEHA olarak tanıtan kişi tarafından, 1 Temmuz 2005

GEBREMEDHIN (GAEBRAMADHIEN)/FRANSA KARARI

tarihinde Roissy havaalanında yapılan ve Fransa'ya göçmen olarak giriş yapma talebi;

1 Temmuz 2005 tarihli sınır polisinin tuttuğu tutanak;

5 Temmuz 2005 tarihli, Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisinin mütalaası;

Kendini, Eritre vatandaşı, Bay GABERAMADHIEN ASEBAHA veya ASEBEHA olarak tanıtan ve vatani görevi sırasında, *Ketse Deben* (*Gökkuşak*) gazetesinin genel yayın yönetmeni olan bir gazeteciyle tanıştığını ve askerliğini bitirdikten sonra onunla kameraman ve fotoğrafçı olarak çalıştığını belirten ve o kişinin, anayasa lehine düşündüğü için ve 2002'deki öğrenci grevlerinden sonra hapse atılan on üç bakanın biyografisini yayınladıktan sonra resmi makamlarla sorunlar yaşamış olduğunu ve Nisan 2002'de, Sudan sınırında bir röportaj yapıktan sonra ülkeyi terk etmiş olduğunu ve kendisinin de çalışmaya devam ettiği Asmara'ya yeniden döndüğünü; altı ay sonunda, Ekim ya da Kasım 2002'de, resmi makamlar, başvurunu, gazeteci meslektaşı olan arkadaşının gidişiyle ilgili sorgulamışlar; polisler evinde yapılan aramada tehlikeli olabilecek iki fotoğraf bulmuşlar; ilgili kötü muameleye maruz kalmış; altı ay boyunca cezaevinde kalmış daha sonra hastalanmış ve büyükannesinin yakınlarının çalıştığı bir hasteneye kaldırılmış; nöbetçilere rüşvet vererek hastaneden kaçmış; Areza'ya gitmiş ve orada dört ay çalışmış daha sonra da Sudan'a gidip orada iki yıl çalışmıştır;

İlgilinin beyanlarının, kendi açıklamalarının güvenilirliğini düşürecek şekilde tutarsız olduğu göz önüne alındığında; anlattıkları, davanın akışıyla, özellikle de çok medyatik bir olay olan, Asmara'da birçok gazetecinin yakalanmasına ilişkin hikayeye, uyum göstermemektedir aynı şekilde Eritreli gazeteciler Nisan 2002'de değil Eylül 2001'de yakalanmışlardır; bunun dışında, ilgili, gazetelerin kapatılmasıyla ve gazetecilerin yakalanmasıyla ilgili gerekçeleri reddetmektedir; ayrıca, Ketse Deben gazetesinin genel yayın yönetmeni Eritre'yi Eylül 2001'de terk etmiştir ve ilgilinin söylediği gibi 2002'deki öğrenci grevlerini haber yapmış olamaz; onun ülkeyi, yanında başka bir haberciyle terk etmiş olması da anlattıklarıyla uyusmamaktadır; bunun dışında, ilgilinin profesyonel faaliyetleri belli değildir; sonuç olarak, yasaklanan başka bir gazete adı veya o dönemde Eritre Hükümeti tarafından yakalanan başka bir gazeteci veya fotoğrafçı adı verememektedir ve aynı zamanda bir fotoğrafçı olarak haber yaptığı bir olayı sadece çok kısa ve belirsiz şekilde anlatabilmesi çok şaşırtıcıdır; sonuç olarak, bu olaylar o dönemde çok medyatik oldukları halde, ilgilinin kimliğinin ne *Ketse Deben* gazetesinin destekçileri ne de yakalanan kişiler arasında olmaması; bu unsurların tamamı, onun talebinin yerindeliğine ve gerçekliğine şüpheyle bakılmasına neden olmaktadır; sonuç olarak, kendini Bay GABERAMADHIEN ASEBAHA veya ASEBEHA olarak tanıtan ve sığınmacılık talebi olan X'in Fransız topraklarına giriş talebi temelden yoksun olarak değerlendirilmelidir; yabancıların ülkeye girişi ve oturma ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L.213-4 maddesi uyarınca, ilgilinin, Eritre'ye veya yasal olarak kabul edilebileceği başka bir ülkeye gönderilmesi gerekmektedir (...).

14. 7 Temmuz 2005 tarihinde, başvuran, Cergy-Pontoise idare mahkemesine seri yargılama usulünde, idari yargılama kanununun L.521-2 maddesine göre, İçişleri Bakanlığı'na, kendisinin, sığınmacılık talebinde bulunabilmesi amacıyla Fransız topraklarına kabul edilmesi yönünde talimat verilmesi için başvurmuştur. Bu giriş talebinin reddi, temel

özgürlük niteliğinde olan ve sığınmacı statüsü talep etme hakkı veren, sığınma hakkına çok ağır ve açıkça yasadışı bir saldırı oluşturmaktadır- ki bu da sözkonusu topraklarda geçici olarak oturma hakkını da kapsayan- ve aynı zamanda yaşam hakkını ve Sözleşme'nin 3. maddesi anlamında kötü muamele görmeme hakkını da ihlal etmektedir; bu bağlamda, başvuran, Bakanlığın, sığınma talebinin esasını inceleyerek hem yetkisinin kapsamını aşmış olduğunu hem de bu talebi açıkça temelden yoksun olarak değerlendirerek ve özellikle kameraman ve fotoğrafçı olarak bir gazeteci için çalışan ilgilinin kendi ülkesinde iki kez cezaevinde kalmış olduğunu ve kötü muamele görmüş olduğunu ve Sudan'a iltica etmiş olduğunu fakat canının tehlikede olduğu bu ülkeden kaçmış olduğunun altını çizerek, değerlendirme hatası yapmış olduğunu öne sürmekteydi. Başvuran, hâkime, aynı gün Sınır Tanımayan Gazeteciler sivil toplum kuruluşu tarafından verilen ve aşağıdaki şekilde kaleme alınmış olan bir tasdiknameyi sunmuştur:

'(...) Basın özgürlüğünün korunması için kurulmuş bir uluslararası kurum olan Sınır Tanımayan Gazeteciler, dikkatinizi, Eritreli bir gazeteci olan Gaberemadhiyen Asebaha'nın durumuna çekmek istemektedir.

Sürekli temsilcilerimizin çalışması sayesinde, Bay Gaberemadhiyen'in gazeteci fotoğrafçı olarak çalıştığını teyit edebiliriz. Bugün Birleşik Devletlere gönderilmiş olan Eritreli gazeteci Mihretab Yohannes Milkias, bize bay Gaberemadhiyen ile beraber çalıştığını teyit etmiştir. Bay Mihretab, ülkenin en kötü koşullara sahip cezaevi olan Zara cezaevinde tutuklu olduklarını teyit etmiştir.

Bu dosyayı soruşturabilmek için gerekli olan sürenin ve yapılması gereken doğrulamaların farkında olarak, Sınır Tanımayan Gazetecilerin, bay Gaberemadhiyen'in siyasi sığınma talebini desteklediğinin altını çizmekteyim. Dosyasını daha iyi inceleyebilmek ve bu taleple ilgili gerekli tüm delilleri toplayabilmek adına kendisini görmeyi uygun görmekteyiz. Bu anlamda, kendisinin ülke topraklarına kabul edilmesini talep ederiz (...)'.

Başvuran bunun dışında, Bay Mihretab Milkias tarafından, 7 Temmuz 2005 tarihinde, İngilizce olarak yazılmış ve Sınır Tanımayan Gazeteciler'e gönderilmiş iki elektronik mesajını delil olarak göstermiştir (Bay Mihretab Milkias, önceki ikisine benzeyen, üçüncü bir mesajı, 11 Temmuz 2005 tarihinde, başvuranın avukatına göndermiştir), bu mesajlarda, Bay Mihretab, Asebaha Gebremedhin'i uzun süredir tanıdığını ve (bir fotoğraf dikkate alınarak) başvuranı şahsen tanıdığını beyan etmiş ve söz konusu kişinin bir gazeteci ve muhalif bir aktivist (*dissident activist*) olduğunu ve bu kişinin *freelance* fotoğrafçı olarak *Ketse Debena* gazetesi için çalışmış olduğunu ve her ikisinin birçok kez Zara cezaevinde beraber kaldıklarını belirtmiştir. Bay MihretabMilkias, başvuranın çok acı çektiğini ve demokratik değişimler lehine olan aktiviteleri ve bağımsız basınla olan dayanışması yüzünden birçok sıkıntıyla karşılaştığını ve Eritre'deki mevcut duruma bakıldığında Zara cezaevinde tutuklu olan başvuranı, resmi

makamların tanıdığını, orada şüphesiz yakalanacağını ve hayatının tehlikede olacağını ve işkence göreceğini ve diğer birçok gazeteci, muhalif ve aktivist gibi ‘kaybolacağını’ belirtmiştir.

15. 8 Temmuz 2005 tarihinde, müzakere ve duruşma olmaksızın, Cergy-Pontoise idare mahkemesinin seri yargılama hakimi, başvuranın talebini aşağıdaki şekilde reddetmiştir:

‘(...) Bir taraftan, idari yargı kanununun L. 521-2. maddesi gereğince: ‘ Acele olarak görülmesi gereken bir dava talebiyle karşılaşan hakim, bir kamu hukuku tüzel kişinin veya kamu hizmeti veren bir özel kişinin veya kurumun görevlerini icra ederken yasal olmayarak ve ağır bir biçimde bir temel özgürlüğe zarar vermesi durumunda, gereken tüm tedbirlerin alınmasına hükmedebilir.

Hakim, kırksekiz saat içinde karar vermek durumundadır’; aynı kanunun L.522-1. maddesine göre: ‘ Hakim, çekişmeli yazılı veya sözlü bir yargılama sonunda karar verir. L.521-1 ve L.521-2 maddelerinde öngörülen tedbirleri alması, bunları değiştirmesi veya bunlara son vermesi talep edildiğinde, gecikmeden, tarafları, duruşmanın tarihi ve saatinden haberdar eder (...)’; nihayet, aynı kanunun L.522-3. maddesi uyarınca: ‘ sözkonusu talep acil değilse veya açık ise, veya idari yargının yetki alanına girmiyorsa, kabul edilemez veya dayanaktan yoksun ise, hakim, bu talebi L.522-1. maddenin ilk iki bendini uygulamaya gerek kalmaksızın, gerekçeli bir kararla reddedebilir’.

Diğer taraftan, yabancılara ülkeye giriş ve ikametne ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L. 221-1. maddesine göre : ‘ Hava yoluyla ülkeye gelen ve Fransız topraklarına girişine izin verilmeyen yabancı, ya sığınmacılık talebinde bulunur ve bir havaalanında bekleme alanında gitmesine gerekli zaman kadar veya sığınmacılık talebi varsa ve açıkça dayanaktan yoksun değilse de bu talebin incelenmesine kadar tutulur (...)’; 27 Mayıs 1982 tarihli (değişik) yönetmeliğe göre: ‘ sınırda iltica talebinde bulunan yabancı, Fransa’ya giriş talebinin reddi, Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisi’nin mütalası alındıktan sonra ancak İçişleri Bakanı tarafından alınabilir’.

Dosyaya göre, Eritre vatandaşı olan, Bay GABERAMADHIEN ASEBEHA, Fransa’ya hava yoluyla gelmiş ve 1 Temmuz 2005 tarihinde sığınma talebinde bulunmuştur; sözkonusu yabancılara ülkeye giriş ve ikametne ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L. 221-1. maddesi uyarınca, ilgili, bekleme alanında, sığınmacılık talebi değerlendirilene kadar tutulmuş ve 5 Temmuz 2005’te Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisi’nin mütalası alındıktan sonra, Devlet bakanı, İçişleri ve Bayındırlık Bakanı, 6 Temmuz 2005 tarihinde tartışmalı bir kararla, Bay GABERAMADHIEN ASEBEHA’nın Fransa’ya girmesini, talebinin yerinde olmadığı gerekçesiyle reddetmiştir; Sığınma talebi ve onun sonucu olan mülteci statüsü talep etme ve sonrasında bu talep incelenirken Fransa’da yaşama hakkının yabancılara için temel bir özgürlük olduğu ve hakim, acil durumlarda, idari yargı kanununun L.521-2. maddesinin adigeçen hükümleri uyarınca, idarenin, görevlerini icra ederken, yasal olmayan ve ağır bir şekilde bu özgürlüğü ihlal etmesi durumunda, gereken tedbirlerin alınmasını emredebileceği doğrudur: ne var ki, böyle bir ihlal, mevcut olayda, Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisi’ne yalnızca kanunun, L.711-1. maddesine göre, yurda girmesine için verilmiş olan yabncılar, sığınma talebinde bulunabildiklerinden, İçişleri Bakanının, 6 Temmuz 2005 tarihinde yabancılara ülkeye giriş ve ikametne ve sığınma hakkına ilişkin kanununun L.221-1. maddesine göre sığınmacılık talebine ilişkin olarak karar

vermiştir; bunu dışında, dosyadaki hiçbir belgeden, -iltica talebinin yersiz olması yüzünden - Bay GABERAMADHIEN ASEBEHA 'nın ülkeye girişinin reddinin yerinde olmadığı anlaşılmamaktadır; özellikle, başvuran, başvurusunu destekleyici nitelikte ve kimliğini açıklamaya yönelik ve kendi ülkesinde kameraman ve fotoğrafçı olduğuna ilişkin, kötü muamele iddialarına yönelik ve kendi ülkesine veya son olarak ikamet ettiği Sudan'a dönmesi durumunda karşı karşıya kaldığı risklere yönelik yeterli hiçbir açıklama yapmamakta ve mülteci talebinin İçişleri bakanı tarafından reddedilmesini çürütmeye yönelik hiçbir delil başlangıcı sunmamaktadır; ilgili tarafından sunulan belgeler, özellikle de Amerika Birleşik Devletleri'ne iltica etmiş olan bir gazetecinin az açıklamalı tanıklıkları ve 'Sınır tanımayan muhabirler'in vermiş olduğu bir mektup, ilgilinin kendi ülkesi veya Sudan'a dönmesi halinde karşı karşıya kalacağı riskleri kanıtlamaya yetmemektedir;

Bu anlatılanlardan yola çıkarak, 6 Temmuz 2005 tarihinde Devlet bakanı, İçişleri ve bayındırlık bakanının, Bay GABERAMADHIEN ASEBEHA'nın Fransa topraklarına mülteci olarak yerleşmesini reddeden kararı, idare kanununun L.521-2. maddesinde öngörülen tedbirlerin alınmasını gerektiren ve ilgilinin mülteci statüsü talep etme hakkına ağır ve yersiz bir saldırı olarak görülemez; buradan hareketle, idare kanununun L.522-3. maddesinin adıgeçen hükümlerinin gereğince, ilgilinin, açıkça dayanaktan yoksun olan başvurusu, reddedilmelidir (...)'.

16. 7 Temmuz 2005 tarihinde, başvuranın söylediğine göre, polis tarafından Eritre Başkonsolosluğu'na götürülmüştür. Resmi makamlar, Eritre Başkonsolosu'na, başvuranın, kaçışının detayları ve ona yardım edenlerin de isimlerini verdiği iltica talebini vermişler ve başkonsolos, şiddetli bir şekilde Eritrece suçlamalarda bulunduğu başvuranın bir Eritre vatandaşı olduğunu kabul etmemiş ve ona giriş belgesi vermeyi reddetmiştir. Hükümet, başvuranın, anlattıklarının, başkonsolosa verildiğini yalanlamaktadır ve başkonsolosun, başvurana geçiş belgesi verilmesi yönünde olumlu karar vermiş olduğunu iddia etmektedir (aldığı karardan Fransız makamlarını 15 Temmuz 2005'te haberdar etmiştir).

17. 20 Temmuz 2005 tarihli bir kararlar, 'İç tüzüğün 39. maddesi uyarınca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından verilen, 30 Ağustos 2005 tarihine kadar, başvuranın geri gönderilmesinin durdurulması talebi göz önünde tutularak', İçişleri bakanı, başvuranın, Fransa topraklarına girmesine izin vermiştir. Aynı zamanda, İç tüzüğün 39. maddesi gereğince, Hükümete bildirilen sözkonusu tedbiri içeren ve sekiz gün geçerli olan bir geçiş belgesi, Valilik nezdinde, mülteci olarak, geçici bir oturma izni talebinde bulunabilmesi için başvurana verilmiştir. Yabancılar İçin Sınırdan Yardım Derneği (yirmi dernek ve sendikayı içine alan bir sivil toplum kuruluşu olan ANAFE) ve Sınır Tanımayan Gazeteciler'in de desteğiyle, 26 Temmuz 2005 tarihinde, başvuran, bir ay geçerli olan ve Fransa Mültecileri ve Vatansızları Koruma Ofisi'nde sığınma talebinde bulunabilmesini sağlayan bir oturma izni almıştır (ki, başvuran bu talepte bulunmuştur).

18. Daha önce de belirtildiği gibi, başvuranın, bekleme alanında bekletilmesine, idari bir makam tarafından 1 Temmuz 2005 tarihinde, saat

11.00'da, kırk sekiz saatliğine (üstteki 11. paragraf), karar verilmiş ve 3 Temmuz'da yine kırk sekiz saat için yenilenmişti.

5 Temmuz 2005'te, başvuranın, bir hukuk danışmanı ve tercüman eşliğinde çıkarıldığı, Bobigny mahkemesinin, tutuklama ve özgürlüklerden sorumlu hâkimi, başvuranın, sekiz gün daha kalmasına aşağıdaki gerekçelerle onay vermiştir:

‘İlgilinin siyasi iltica talebi soruşturma aşamasında olduğundan, kendisini, bekleme alanında tutmaya gerek görülmemiştir.’

13 Temmuz 2005'te, yine danışman ve çevirmen eşliğinde başvuranın yargılamasını yapan aynı hakim, başvuranın, bekleme alanında tutulmasına, aşağıdaki gerekçelere dayanan bir kararla hükmetmiştir:

‘6 Temmuz 2005 tarihinde sığınma talebi reddedilmiştir; ilgilinin pasaportunun olmadığı; 7 Temmuz 2005'te Eritre Başkonsolosluğu'na götürüldüğü; idarenin, bir geçiş belgesi verilmesini beklediği; ve bekleme alanında tutulmasının gerekli olduğu kanaatine varılmıştır.’

19. 18 Temmuz 2005 tarihinde, başvuran tarafından, 8 Temmuz 2005 tarihli kararın iptali istemiyle Danıştay'da açılan davada, Danıştay, 11 Ağustos 2005 tarihinde, hüküm kurmaya yer olmadığı kararını, aşağıdaki şekilde, vermiştir:

‘(...) Bay GABERAMADHIEN ASEBEHA, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde dava açmıştır: bu Mahkeme, 15 Temmuz 2005 tarihli kararıyla Fransız Hükümeti'ne, İç tüzüğü'nün 39. maddesi gereğince ‘ tarafların çıkarları gereği ve Mahkeme önündeki yargılamanın iyi işleyişi için, başvuranın 20 Ağustos 2005 tarihi, geceyarısına kadar Eritre'ye gönderilmemesi tercih edilir’; bu talebe, 20 Temmuz 2005 tarihli bir kararla, temyiz sonrasında karşılıklılık veren bakan, ilgilinin, Fransız topraklarına girmesine ve sığınmacılık talebinde bulunmasına izin vermiştir, ilgili, bunu, 26 Temmuz 2005 tarihinde geçici oturma izni aldıktan sonra yapabilmektedir; bu şekilde alınan tedbirin konusu hakimden talep edilen talimatın konusuyla aynıydı ve geçici özellikteydi; bu koşullar altında, Bay GABERAMADHIEN ASEBEHA'nın bu talebin reddedildiği karara karşı sunduğu başvurusunda ulaştığı sonuçlar, konusuz hale gelmektedir;

(...)

20. 9 Kasım 2005 tarihinde tebliğ edilen 7 Kasım 2005 tarihli bir kararla, OFPRA, başvurana sığınmacı statüsü vermiştir; 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi'nin 33. maddesi, bundan böyle sınır dışı edilip geldiği ülkeye gönderilmeyi öngören her türlü tedbire engel teşkil etmektedir. Hükümet, OFPRA'nın uluslararası ve hukuki davalar bölüm şefi yardımcısının bir notunu sunmaktadır, buna göre; ‘Ofis, geline ülkenin tutuklama koşullarının insanlık dışı olduğunu ve Eritre'ye dönmesi halinde, başvuranın, bu Sözleşme anlamında kötü muamele görmesine sebep olacağını’ kaydetmiştir.’

21. Başvuran, Roissy havaalanındaki bekleyişi esnasında, resmi makamların, vücudundaki yara ve izlerin, kötü muameleden kaynaklanıp kaynaklanmadığını tespit edilmesi için gereken tıbbi muayeneyi yaptırmadıklarını belirtmektedir. Buna karşın, başvuranın birçok kez (6,7,11 ve 12 Temmuz 2005 tarihlerinde), ANAFE'den bir çalışanı, bu sivil toplum kuruluşunun havaalanındaki bekleme alanında görme imkanı olmuştur. ANAFE, 15 Temmuz 2005 tarihinde, (başvuran tarafından sunulmuş olan) ve onunla yapılan görüşmelerde, sözkonusu çalışanın, başvuranın en azından bir kolunda yanık izleri olduğunu gözlemlediğini kaydeden belgeyi sunmuştur; bu belge, ANAFE'nin çalışanın 'başvuranın sırtının alt kısmında, başvuranın Zara'daki kampta, tutukluluğu sırasında gördüğü işkenceden kaynaklandığını anlattığı bir çukurluk olduğunu kaydetmiştir ve tutulduğu pozisyon olan 'yüz üstü elleri ve kolları arkadan bağlı' halinin canlandırmasını yapmıştır; başvuran, aynı zamanda, aynı gün sözedilen çalışanın vermiş olduğu başka bir belge daha sunmaktadır. Bunun dışında, ANAFE tarafından yönlendirildiği düşünülen başvuran, 17 Temmuz 2005 tarihinde, Doktor Lam tarafından muayene edilmiştir (Robert Ballanger hastanesinin Roissy tıbbi ünitesi) ve bu doktor ona, sağlık durumunun özel bakım gerektirmediğini fakat 'sol kolunun, sağ ve sol dizlerinin üzerinde yara izleri bulunduğunu' belirten bir rapor vermiştir.

II. İÇ HUKUK VE UYGULAMA

A. Sığınma Hakkı

22. Anayasa'nın başlangıç kısmının dördüncü bendi aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

'Özgürlüğü için işkence gören herkesin Cumhuriyet sınırları içinde sığınmacılık hakkı vardır'.

Danıştay, sığınmacılığa ilişkin anayasal hakkın, temel bir özgürlük olduğunu ve sonuç olarak sığınma talep etme hakkı verdiğini ve bunun da mülteci statüsünün tanınmasını isteyen yabancıya, kural olarak, talebi değerlendirilene kadar, Devlet topraklarında kalmasına izin verilmesi gerektirdiğine hükmetmiştir; bunun yanı sıra, Danıştay, yalnızca, bu talebin 'açıkça yerinde olmadığı' durumlarda (yukarıdaki 23. paragraf), İçişleri Bakanının, OFPRA'nın görüşünü aldıktan sonra, ülke topraklarına girişini reddedebileceğini belirtmiştir (örneğin bakınız, İçişleri bakanı/Mbizi Mpassi Gallis, 24 Ekim 2005 tarihli kararı).

23. Yabancıların ülkeye girişi, ikameti ve sığınmacılık hakkına ilişkin kanuna göre:

Madde 711-1

‘Mülteci statüsü, özgürlüğü için mücadele edip te işkence gören ve 14 Aralık 1950 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen tüzüğün 6 ve 7. maddeleri gereğince Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği’nin koruması altında olan veya 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilik Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi’nin 1. maddesindeki tanıma uyan herkese tanınır. Bu kişiler, adı geçen Cenevre Sözleşmesi’nin mültecilere ilişkin hükümlerine tabidirler.’

Madde L.712-2

‘Madde L.712-2’nin hükümlerinin uygulanması koşuluyla, ek koruma, madde L.711-1’de belirtilen, mülteci statüsü tanınması için gerekli koşulları sağlamayan ve kendi ülkesinde aşağıda belirtilen ağır tehditlerden biriyle karşılaşabileceğini kanıtlayan herkese sağlanır;

- a) İdam cezası
- b) İşkence veya kötü veya aşağılayıcı muamele
- c) Siviller için, yaşamına veya kişiliğine karşı olabilecek uluslararası veya ülke içi bir karmaşadan kaynaklanan genel bir şiddet olayından doğan doğrudan veya bireysel ciddi bir tehdidin varlığı.’

Madde713-2

‘ Mültecilik statüsünün verilmesinde dikkate alınacak olan zulüm ve ek korumanın verilmesini sağlayacak olan ağır tehditler, Devlet, partiler veya Devleti veya belli bir toprak parçasını kontrol eden örgütler veya Devletle ilgisi olmayan kişiler eliyle, bir sonraki bentte tanımlanan makamların, koruma sağlamayı reddettiği veya sağlayacak konumda olmadıkları durumlarda yapılabilir. Koruma sağlayabilecek makamlar, Devlet ve uluslararası ve bölgesel makamlar olabilir.’

Madde 713-3

‘Geldiği ülke topraklarının bir kısmında, bir korumaya erişimi olan ve zulüm görebileceğine veya ağır bir ihlalle karşılaşacağına dair hiçbir kaygısı olmayan kişinin, ülkenin bu kısmında kalabileceğinin düşünülmesi durumunda, bu kişinin sığınma talebi reddedilebilir. Sığınma talebi hakkında karar verilirken, ülkenin bu kısmında geçerli olan genel koşullar, talep sahibinin ve zulüm uygulayanın genel durumu dikkate alınır.’

24. Mülteci statüsüne ilişkin olan, 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi’nin (Fransa tarafından 23 Haziran 1954 tarihinde onaylanmıştır) 1. maddesinin A 2) kısmına ve 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü’nün (Fransa’nın 3 Şubat 1971 tarihinde dahil olduğu) 1. maddesine göre ‘ırkı, dini, milliyeti, sosyal bir gruba aidiyeti veya politik görüşleri nedeniyle zulüm görmekten korkarak vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu korku yüzünden bu ülkeden koruma talep edemeyen; veya vatandaşı olmadığı halde sürekli ikamet ettiği ülkenin dışında bulunan ve bu korku yüzünden oraya dönmek istemeyen herkes’ ‘mülteci’ dir’. Aynı Sözleşme’nin 33. maddesi aşağıdaki gibidir:

Madde 33- Sınırdışı ve ülkeden kovma yasağı

‘1. Sözleşmeciler Devletlerden hiçbirisi ne halde olursa olsun bir mülteciyi hayatının veya özgürlüğünün, ırkı, dini, milliyeti, sosyal bir topluluğa aidiyeti veya siyasi görüşleri nedeniyle tehlikeye gireceği bir ülkenin sınırına göndermek üzere sınır dışı etmeyecek ve ülkeden kovmayacaktır (...)’

B. Sınırdışı sığınma prosedürü ve bekleme alanında tutulma

1. Sınırdışı sığınma prosedürü

25. Sınırdışı sığınma prosedürü, havaalanı sınırlarına gerekli belgeler olmadan gelip sığınmacı olarak kabul edilme talebinde bulunan yabancıların, Fransa topraklarına girmelerine izin verilip verilmeyeceğine ilişkindir. OFPRA’nın (27 Mayıs 1982 tarihli kararnamenin 12. maddesini değiştiren 21 Temmuz 2004 tarihli kararname) görüşünü aldıktan sonra ilgilileri kabul edip etmemek İçişleri Bakanı’nın yetki alanına girmektedir.

26. Yabancıların ülkeye girişi, ikamet ve iltica hakkına ilişkin kanunun L.221-1. maddesi ‘ülkeye demiryolu, havayolu veya deniz yoluyla gelen ve Fransa topraklarına giriş yapma hakkı olmayan ve sığınma talebi olan yabancı, bekleme alanında, gidişi için gerekli olan süre boyunca ve sığınma talebi varsa ve açıkça dayanaktan yoksun değilse, bu talebin incelenmesi için gerekli olan süre boyunca, tutulabilir.

Hükümet, sınırdışı yapılan iltica talebinin ‘açıkça dayanaktan yoksun’ olup olmadığına ilişkin ölçütlerin, Londra’da 30 Kasım ve 1 Aralık 1992 tarihlerinde Avrupa Topluluğuna Üye Devletlerin göçten sorumlu bakanlarının aldıkları kararlardan ve OFPRA’nın deneyimi ve uygulamalarından esinlenildiklerini belirtmektedir. Söz konusu kriterler şöyle sıralanabilir: ‘öne sürülen gerekçeler, sığınma sorunsalının dışındadır (ekonomik gerekçeler, salt şahsi uyuşuma ilişkin gerekçeler...); talebin kasıtlı bir hileye dayanması (ilgili, açıkça kendisinin olmayan bir vatandaşlıktan olduğunu iddia etmektedir, yalan beyanlarda bulunmaktadır...); beyanları tamamen dayanaktan yoksundur, detaysızdır, kişisel değildir; ilgili, olayı kişiselleştirmeden, genel bir karmaşa veya güvensizlik durumuna atıfta bulunmaktadır; beyanları tutarsızlıkla, gerçek dışılık ve anlattıklarının güvenilirliğini sarsacak derecede büyük çelişkilerle sakatlanmıştır.’ Danıştay, 18 Aralık 1996 ‘da (Rogers) verdiği bir kararla bu kararların normatif değerden yoksun olduklarını ve bir sığınma talebinin ‘açıkça dayanaktan yoksun’ olduğunu belirlemek için öne sürülemeyeceğini belirtmiştir.

27. Sınırdışı sığınma talebinde bulunan yabancı, bunu, vardığı anda veya bekleme alanında tutulurken, sığınma talebinin kabul edildiği bir tutanak

tutup, İçişleri Bakanlığı'na dosyayı iletecek olan sınır polisi nezdinde yapabilir. Her talep sahibi, OFPRA'nın sığınma bürosundan bir temsilci tarafından dinlenir (mülakat konusu, talebin gerekçelerinin bilinmesidir), ve bu temsilci, İçişleri Bakanlığı'na, yapılan işlemin, açıkça dayanaksız olup olmadığına ilişkin yazılı bir mütalaa verir. Daha sonra, Bakanlık, ilgiliyi, yurda kabul edip etmeme yönünde bir karar verir.

Kabul edilmesi halinde, sınır polisi, ilgiliye, sığınma prosedürü çerçevesinde, sığınma talebinde bulunabilmesi için sekiz gün veren bir geçiş belgesi verir.

Kabul edilmeme kararı, ilgilinin kendi ülkesine veya geldiği ülkeye hiç beklemeden geri gönderilmesi anlamına gelir.

28. Her idari karar gibi, kabul edilmeme kararlarına karşı da idare mahkemeleri önünde, prosedürü durdurmaya iptal davaları açılabilir. Kabul edilmeme kararları, aynı zamanda, idari yargı kanununun L.521-1 ve L.521-2. maddelerinde öngörülen ve durdurucu nitelikte olmayan yürütmenin durdurulması veya yargısal emirlere konu olabilirler:

Madde L.521-1

‘Redde ilişkin bile olsa, bir idari karar, bir iptal veya yeniden yargılama davası konusu olursa, bu yönde bir taleple karşılaşan seri yargılama hakimi, acil bir durumun olması halinde ve soruşturma aşamasında, kararın yasallığına dair ciddi bir şüphe oluşması halinde bu kararın veya bazı etkilerinin icrasının durdurulmasına karar verebilir.

Durdurma kararı alındığında, en kısa zamanda, iptal davası veya yeniden yargılama davasına ilişkin karar verilir. Durdurma, en geç, kararın iptali davası veya yeniden yargılama davasında karar verildiğinde sona erer.’

Madde L.521-2

‘Acele olarak görülmesi gereken bir dava talebiyle karşılaşan hâkim, bir kamu hukuku tüzel kişisinin veya kamu hizmeti veren bir özel kişi veya kurumun görevlerini icra ederken kanuna aykırı olarak ve ağır bir biçimde bir temel özgürlüğe zarar vermesi durumunda, gereken tüm tedbirlerin alınmasına hükmedebilir.

Hâkim, kırk sekiz saat içinde karar vermek durumundadır’

Aynı kanunun L.522-1. maddesi, hakimin, kural olarak, yazılı veya sözlü, çekişmeli bir yargılama neticesinde karar verdiğini ve L.521-1. ve L.521-2. maddelerde öngörülen tedbirleri alması, değiştirmesi veya son vermesi talep edildiğinde, hiç beklemeden tarafları duruşmanın tarihi ve saatinden haberdar etmesi gerektiğini belirtmektedir. L.522-3. madde bir ‘ayrıştırma’ usulü öngörmektedir, buna göre, hakimin, gerekçeli bir kararlar, tarafları çekişmeli bir duruşma yapmaya çağırmaksızın, aciliyeti olmayan bir başvuruyu, ‘başvurunun, açıkça, idari yargının yetki alanına

girmedięi, kabul edilmez veya dayanaktan yoksun olduğu'nu tespit etmesi halinde reddetmesine izin vermektedir.

Danıştay'da temyize, tebliğden itibaren onbeş gün içinde gidilebilir; Danıştay, kırk sekiz saat içinde karar verir.

Danıştay, idari yargı kanununun L.521-2. maddesi kapsamında 'temel özgürlük' kavramının, vatandaşlardan farklı olarak ülkeye giriş hakkı ve sonucu mülteci statüsü talep etme hakkı olan ve elde edilmesi, ilgili kişiler tarafından yabancılara tanınan özgürlükleri icra etmelerinde belirleyici olan, anayasal sığınma hakkından faydalanmayan yabancılarının, Fransa'ya giriş ve ikametlerinde tabii oldukları özel tedbirleri kapsamaktadır' (12 Ocak 2001 tarihli hakim kararı, Hyacinthe; aynı zamanda bakınız, 24 Ekim 2005 tarihli karar, Mbizi Mpassi Gallis).

Fransız idare hukuku prensipleri gereği, diğer tüm yargı yolları gibi bir yargısal emrin icrası, idari bir kararın icrasını durdurmamaktadır. Bununla birlikte, Hükümet, 'genel anlamda, bir idari makamın, bir yargısal emrin, idari hâkimden talep edildiğinden haberdar olması durumunda, sığınma talebinin reddini, hâkim karar verene kadar durdurduğunu' belirtmektedir.

2. Bekleme alanında tutma

29. İdari makam tarafından, ilk alınan, bekleme alanında tutma kararı, yazılı ve gerekçeli şekilde, kırk sekiz saati geçmeyecek şekilde alınır. Aynı koşullar altında, yerleştirme kararı, bir kere daha, aynı süre için, yenilenebilir (yabancılarının ülkeye girişı, ikameti ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L.221-3. maddesi). Tutuklama ve özgürlüklerden sorumlu hakim, ilk olarak dört gün sonunda en fazla ek sekiz gün uzatmaya ve ikinci olarak bu sürenin bitiminde, isitsnai olarak sekiz gün uzatılmasına karar verebilir (L.222-1 ve L.222-2. maddeler).

Bekleme alanında en uzun tutulma süresi kural olarak yirmi gündür; buna rağmen, istisnai olarak, bekleme alanında tutmanın on altıncı günü ile yirminci günü arasında bir sığınma talebi yapılmış olması halinde, tutuklama ve özgürlüklerden sorumlu hakim, bu tutulmanın talepten itibaren dört gün daha uzatılmasına karar verebilir (L.222-1. madde).

Tutuklama ve özgürlüklerden sorumlu hakim, varsa veya gerektiği gibi uyarıldıysa, danışmanı eşliğindeki ilgiliyi dinledikten sonra karar verir; hakim, uzatmayı verebilir veya yabancıyı özgür bırakarak ya da evden çağırma usulüne göre, uzatmayı reddedebilir. Hakim, idare tarafından yapılan uzatma talebi hakkında özgürce karar verir ve idarenin talebini haklı çıkarmak için sunduğu gerekçeleri devre dışı bırakıp, talebi reddedebilir (Yargıtay, bekleme alanında tutulmanın, 'hakim için yalnızca bir seçenek' olduğunu belirtmiştir; Yargıtay 2. Hukuk Dairesi; 8 Temmuz 2004). Kural olarak, hakim kamuya açık duruşmada karar verir (madde L.222-4). Kararları, kırk sekiz saat içinde karar vermek durumunda olan,

istinaf mahkemesinin birinci başkanı veya onun vekili önünde temyize konu edilebilir (madde L.222-6).

30. Bekleme alanında tutulan yabancı, en kısa zamanda bir çevirmen ve doktor yardımından faydalanabileceğinden, bir danışman veya seçebileceği başka bir kişiyle iletişime geçebileceğinden ve Fransa dışında bir ülkeye gitmek için bekleme alanını terk edebileceğinden haberdar edilir. Bu bilgiler ona anladığı bir dilde verilir (madde L.221-3).

Yabancı, hakimden ve bekleme alanında, yargılama esnasında yabancıya yardım edecek çevirmenlerin tazminatlarının yanı sıra giderlerini Devlet'in karşılayacağı bir danışmanı re'sen atamasını talep edebilir (madde L.222-4).

Cumhuriyet başsavcısı ve ilk dört günün sonunda, tutuklama ve özgürlüklerden sorumlu hâkim, bekleme alanındaki koşulları kontrol etmek üzere yerinde inceleme yapmaya gidebilirler; Cumhuriyet Başsavcısı, her gerekli gördüğünde ve her yıl en az bir kere olmak üzere, bekleme alanlarını ziyaret eder.

Mülteciler için Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği Fransa Temsilciliği (HCR) ve insani yardım dernekleri, 2 Mayıs 1995 tarihinde değiştirilmiş olan, 95-507 sayılı kararnamede tespit edilen koşullarda, bekleme alanına erişebilirler; bunlar, özellikle, orada bekletilen sığınma talebi olan kişilerle gizli bir şekilde görüşme yapabilirler (yabancıların ülkeye girişi, ikamet ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L.221-1 ve devamındaki maddeler). Hükümet, Devlet ve ANAFE arasında imzalanan bir sözleşme gereği, ANAFE'nin yirmi dört saat orada bulunabileceğini ve orada yabancılara hukuki yardımda bulunabileceğini ve Kızıl Haç'ın insani yardımda bulunduğunu belirtmektedir.

C. Talebin yapılması, soruşturulması ve başvuru yolları

31. Tüzel kişiliği ve mali özerkliği olan ve Dışişleri Bakanlığı nezdinde bir kamu kuruluşu olan OFPRA (yabancıların ülkeye girişi, ikamet ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L.721-1. maddesi), mülteci statüsünü tanımaya ve ek koruma vermeye yetkili olan makamdır (L.713-1 ve L.721-2. maddeler).

Talep sahibi, bir aylık geçici oturma izni almak için Valilik nezdinde talepte bulunmalı ve sığınma talebine ilişkin formu doldurmalıdır. Dosya alındığında, OFPRA, başvuru sahibine, üç ay geçerli ve OFPRA'nın ya da Mültecilerin İtiraz Komisyonu'nun kararına kadar geçerli ve yenilenebilir bir belge niteliği taşıyan ve sığınma talebinde bulunulduğunu gösteren bir 'kayıt mektubu' gönderir.

Sığınma talebi sahibinin, talebini desteklemesi yönünde unsurlar sunabileceği bir konumda olduğu bir soruşturma sonucunda ve talep sahibini dinledikten sonra OFPRA, karar verir (L.723-2 ve L.723-3. maddeler).

32. OFPRA tarafından L.711-1 ve L.712-2. maddeler gereğince, alınan red kararlarına, bir aylık süre içinde Mültecilerin İtiraz Komisyonu önünde itiraz edilebilir (madde L.731-2), bu Komisyon, Danıştay Başkan yardımcısı tarafından seçilen ve Danıştay üyesi olan bir başkanın yönetimindeki bir idari mahkemedir (madde L.731-2); ilgililer İtiraz Komisyonu'na açıklamalarını yapabilir ve bir danışman ve çevirmen yardımı talep edebilirler (madde L. 733-1).

Kural olarak, bu itiraz durdurucu niteliktedir ve geçici oturma izni, Komisyonun kararına kadar yenilenir (25 Temmuz 1952 tarihli sığınma hakkına ilişkin kanunun 9. maddesi). Bu bağlamda, yabancıların ülkeye girişi, ikameti ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L.742-3. maddesine göre :

‘Fransa’da oturma izni verilen yabancı, OFPRA’nın kararının tebliğine, bir itiraz söz konusu olmuş ise de, İtiraz Komisyonunun kararının tebliğine kadar, orada kalma hakkından faydalanır. Yenileme talebinin reddinden veya oturma izninin geri alınmasından itibaren, bir ay içinde, kendi isteğiyle ülkeyi terk etmesi gerekmektedir’.

Bunun yanı sıra, Danıştay, mülteci statüsünün tanınmasını isteyen yabancının, geciktirici veya yolsuz olmayan talebi hakkında karar verilene kadar geçici olarak, ülkede oturma hakkı olduğunu tanımıştır (Danıştay. 13 Aralık 1991, M.N.).

33. Mültecilerin İtiraz Komisyonu’nun verdiği kararlara karşı iki ay içinde Danıştay’da temyize gidilebilir. Bu temyiz talebi durdurucu nitelikte değildir (Danıştay, 6 Mart 1991, M.D.).

34. Mülteci statüsü veya ek koruma talebi kesin olarak reddedilen ve ülkede başka şekilde kalma hakkı olmayan yabancı, ülkeyi terk etmelidir, aksi halde sınıra gönderilip ülkeden uzaklaştırılır (kanunun L. 742-7. maddesi). Hakkında uzaklaştırma tedbiri kararı alınan yabancı, idari yolla tebliğ edilmişse, bunun tebliğinden itibaren kırk sekiz saat içinde, postayla gönderilmişse, yedi gün içinde, bu kararın iptalini, idare mahkemesi başkanından talep edebilir; başkan veya vekili, talepten itibaren yetmiş iki saat içinde karar verir (kanunun L.512-3. maddesi). Karar, bu süreler sona ermeden veya İdare mahkemesi başkanı veya vekilinden talepte bulunulduysa, bunlar karar vermeden, icra edilemez (kanunun L.512-3. maddesi). İdare mahkemesi başkanı veya vekilnin kararına karşı, bir ay içinde, Danıştay’ın uyuşmazlık bölümü başkanı veya onun seçtiği bir Danıştay üyesi önünde temyize gidilebilir; bu temyiz durdurucu nitelikte değildir (kanunun L. 512-5. maddesi).

35. Kanunun L.742-6. maddesine göre, mülteci statüsünün tanınması veya ek korumanın sağlanması halinde, idari makam, ülkeden uzaklaştırma kararını iptal eder. İdari makam, derhal, mülteciye, L.314-11. maddenin 8. bendinde öngörülen oturma iznini verir (on yıl geçerli ve yenilenebilir) ve ek korumadan faydalanan kişiye L.313-13. maddede öngörülen geçici oturma iznini verir (bir yıl geçerli, yenilenebilir).

III. AVRUPA KONSEYİ'NDE YAPILAN ÇALIŞMALARIN GENEL GÖRÜNÜMÜ

A. Bakanlar Komitesi

36. 18 Eylül 1998 tarihinde, Bakanlar Komitesi (no. R (98) 13) sayılı 'sığınma talebi reddedilenlerin sınırdışı edilme kararına karşı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. maddesi çerçevesinde, etkili başvuru hakkına ilişkin' ve tüm Devletleri, yasal mevzuatlarında ve uygulamada, aşağıda sayılan garantilere saygı göstermeye davet eden bir Tavsiye Kararı almıştır:

'1. Sığınma talebi reddedilen ve hakkında, işkence göreceğini, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye maruz kalacağını iddia ettiği bir ülkeye gönderilmek üzere sınırdışı edilme kararı alınan herkes, bir milli makam önünde etkili bir başvuru yapma hakkına sahiptir.

2. Bu Tavsiye Kararının, 1. paragrafının uygulanması çerçevesinde, bir milli makam önünde yapılan başvurunun etkili olabilmesi için:

2.1. Söz konusu makam, mahkeme niteliğinde olmalıdır veya yarı mahkeme veya idari nitelikli olması halinde de açıkça tespit edilebilir olmalı ve tarafsız ve bağımsız üyelerden oluşmalıdır;

2.2. Bu makam, Sözleşme'nin 3. maddesinde öngörülen koşulların var olup olmadığına karar verebilecek veya gereken telafiyi sağlayabilecek yetkide olmalıdır;

2.3. Bu başvuru hakkı, sığınma talebi reddedilen kişiye açıktır ve

2.4. Sınırdışı edilme kararının icrası, 2.2. paragraf gereğince bir karar verilene kadar durdurulur'.

4 Mayıs 2005 tarihinde, Bakanlar Komitesi, 'zorla geri gönderilmeye ilişkin yirmi prensip' kabul etmiştir. 5 numaralı prensip aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

'5. Prensip. Bir uzaklaştırma kararına karşı hukuk yolu

1. Uzaklaştırma kararında veya uzaklaştırmaya uzanan bir süreç sonunda, bir makam veya tarafsız ve bağımsızlık garantileriyle donatılmış üyelerden oluşan bir organ önünde etkili bir hukuk yoluna başvurma hakkı, ilgili kişiye verilmelidir. Yetkili makam veya organ, uzaklaştırma kararını yeniden inceleme yetkisine ve icrasını geçici olarak durdurabilme yetkisine sahip olmalıdır.

2. Bu hukuk yolu, gerekli usul güvencelerine ve aşağıda sayılan özelliklere sahip olmalıdır;

— Bu hukuk yolu erişilebilir olmalıdır, bu da özellikle, uzaklaştırma kararıyla ilgili kişinin hukuki yardım almak için yeterli kaynaklara sahip olmaması durumunda, hukuki yardıma ilişkin milli mevzuata uygun olarak, onun bu yardımı ücretsiz olarak alabilmesi gerekliliğini kapsamaktadır;

— İlgili kişi, dönüşünün 2.1.’de öngörülen prensibe aykırı olarak bir insan hakları ihlali anlamına geleceğini iddia ediyorsa, başvurudaki bu iddialar dikkatlice incelenmelidir.

3. Bu hukuk yolunun icra edilebilmesi, uzaklaştırılacak kişinin, 2.1.’de öngörülen temel prensipteki insan haklarını ihlal edecek türde muamelelere maruz kalacağını iddia etmesi halinde durdurucu nitelikte olmalıdır (işkenceye veya aşağılayıcı veya insanlık dışı muameleye maruz kalmaya dair gerçek bir riskin varlığı; Devlet memurları veya diğer kişiler tarafından öldürülme riski veya insanlık dışı muamele veya aşağılayıcı muameleye maruz kalma riski, Devlet makamlarının veya uluslararası örgütler de dahil olmak üzere Devlet topraklarının önemli bir kısmının gereken etkili korumayı vermek istememesi veya verecek durumda olmaması halinde; uluslararası hukuk veya yasal milli mevzuatın uluslararası bir koruma verilmesini gerektirdiği diğer durumlar).

B. Parlamenter Meclis

37. (1236 (1994)) sayılı ve 12 Nisan 1994 tarihinde kabul edilen ‘sığınma hakkına ilişkin’ Tavsiye Kararında, Parlamenter Meclis, Bakanlar Komitesi’ne, sığınma taleplerinin incelenmesine ilişkin usulün, ‘başvuru süresince, başvuru sahibinin sınırdışı edilemeyeceğini’ öngörmesi gerektiğini tavsiye etmiştir. (1327(1997)) sayılı ve 24 Nisan 1997’de kabul edilen ve ‘Avrupa’daki mültecilerin ve sığınma talep edenlerin, insan haklarının korunması ve güçlendirilmesine ilişkin’ diğer bir Tavsiye Kararında ise, Parlamenter Meclis, Bakanlar Komitesi’ni ‘Üye Devletler’den, yasal mevzuatlarında, yargı yolunun durdurucu niteliğini öngörmelerini talep etmeye’ davet etmiştir’.

7 Ekim 2005’te kabul edilen, 1471 (2005) sayılı ‘Avrupa Konseyi’ne Üye Devletlerde hızlanan sığınma prosedürüne ilişkin Karar’da, Parlamenter Meclis, özellikle, ‘Devletlerin, sığınma taleplerini hızlı ve etkili şekilde incelemelerine dair gereklilik ile uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişilerin sığınma hakkının belirlenmesine ilişkin adil bir tespit sürecine erişimlerini sağlama yükümlülüğü arasında bir denge kurulması gerektiğini’ ve buradaki ‘denge’nin ‘uzlaşma’ anlamına gelmediğini çünkü Devletlerin hiçbir zaman Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1952 Cenevre Sözleşmesi’nden ve 1967 tarihli Protokol’den ve aynı zamanda 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nden ve Ek Protokolleri’nden kaynaklanan yükümlülüklerini görmezden gelemeyeceklerini belirtmiştir’.

Bu Kararla, Parlamenter Meclis, Avrupa Konseyi’ne Üye Devletler’in Hükümetleri’ni, özellikle, aşağıda belirtilen tedbirleri almaya davet etmektedir:

‘(...)

8.4. Sınırdışı talepte bulunanlarla ilgili olarak;

8.4.1. Ayrımcılığın yasaklanması prensibine göre tüm talep sahiplerinin sınırda kaydedilmelerini ve mülteci statüsü verilmesi talebinde bulunabilmelerini sağlamak;

8.4.2. Tüm sığınma talebi olanların, sınırda veya ülkede olması fark etmeksizin, mültecilik statüsünün tanınması için aynı güvence prensiplerinden faydalanmalarını sağlamak;

8.4.3. Sınırda sığınma talebi olanlara yapılan muameleye ilişkin ve mültecilerin insan haklarına ilişkin uluslararası normlar gözetilerek, açık ve hukuki olarak ikna edici kuralların kabul edilmesini sağlamak;

8.5. Durdurucu nitelikte olan başvuru hakkına ilişkin olarak; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 13. maddesindeki etkili başvuru hakkının gözetilmesi, özellikle de negatif bir karara karşı temyize gidebilme hakkının ve milli makamlar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'yle uyumluluğunu inceleyene kadar, tedbirleri durdurma hakkının gözetilmesi;

(...)'

C. İnsan Hakları Komiserliği

38. İnsan Hakları Komiseri, 'sınırdışı kararlarının icra edilmesi ve Avrupa Konseyi'ne Üye Devletler'e girmek isteyen yabancıların haklarına ilişkin' bir Tavsiye Kararı (CommDH (2001)19) kabul etmiştir. 19 Eylül 2001 tarihli bu karar özellikle aşağıda belirtilen unsurların altını çizmektedir:

'11. Uygulamada, AİHS'nin 13. maddesi anlamında, bir yargı yoluna başvurma hakkını korumak ve sağlamak, yetkili makamların AİHS'de korunan haklardan birini ihlal ettikleri veya etme riski bulunması durumunda, kaçınılmazdır. Bu hak, bir ülkeden kovulma kararına veya sınırdışı edilme kararına itiraz etmek isteyen herkese tanınmalıdır. Bu başvuru yolu, bir sınırdışı kararını, en azından AİHS'nin 2 ve 3. maddelerinin ihlali iddia edildiğinde, durdurucu nitelikte olmalıdır.

HUKUK

I. SÖZLEŞME'NİN 3. MADDESİ İLE BİRLİKTE 13. MADDENİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

39. Eritre'ye geri gönderilmesi halinde aşağılayıcı, insanlık dışı muamele veya işkence görme riskiyle karşı karşıya kalacağını iddia eden başvuran, iç hukukta ülkeye giriş talebinin reddi ve geri gönderilme kararlarına karşı, söz konusu yabancı, sığınma talebi olan veya olmayan biri olsun ya da söz konusu riskler ne olursa olsun, durdurucu nitelikte olabilecek bir başvuru yolu olmadığını iddia etmektedir. Aşağıdaki şekilde kaleme alınmış olan, Sözleşme'nin 13 ve 3. maddelerini öne sürmektedir:

Madde 13

‘Bu Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev yapan kimseler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, ulusal bir makama etkili bir başvuru yapabilme hakkına sahiptir.’

Madde 3

‘Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.’

A. Tarafların İddiaları

1. Başvuran

40. Başvuran, ilk olarak, Mahkeme’nin içtihadına göre, 13. maddenin ihlalini öne sürebilmek için Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine dair bir kanıt getirmek durumunda olmadığını altını çizmektedir: etkili başvuru hakkı, bu hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğini Sözleşme’ye göre ‘savunulabilir’ bir iddiayla öne süren herkese tanınmaktadır.

Başvuran, kendi durumunda, ihtilaflı başvurusunu sunmasından sonra ve birçok koşulun birleşmesinden sonra (başvuranın geldiği yerin belirsizliği ve Eritre Konsolosluğu’nun ona geçiş belgesi vermeyi reddetmesi) ve Mahkeme’nin uzaklaştırma kararını engelleyen geçici tedbir kararından sonra, Fransa’nın ona mülteci statüsü tanıdığını ve oturma izni verdiğini belirtmektedir. Başvuran, Mahkeme’nin, kabul edilebilirlik kararında, 3. maddeye göre ‘mağdur’ sıfatını kaybetmiş olduğunu fakat bunun, ne 3. madde şikâyetinin ‘savunulabilir’ olma niteliğini etkilediğini ne de sınırda, sığınma talebi olan kendisi gibi diğer kişilerin, 13. madde anlamında, gönderildikleri ülkede işkence, insanlık dışı ve aşağılayıcı muameleye tabii olmalarını engelleyecek nitelikte ‘etkili bir başvuru yolu’ olmaması durumunu etkilediğini savunmaktadır.

41. Başvuran, hukukta sadece, sınırda yapılan bir sığınma talebinin ‘açıkça dayanaktan yoksun’ olmasının ülkeye girişin reddini veya geri gönderilmeyi haklı çıkarabileceğini belirtmektedir; oysa ki, etkili bir hukuki denetim yokluğunda, idare, bu kavramı kötüye kullanacaktır ve bu kendi durumunu yansıtmaktadır. Başvuran, Fransa İçişleri Bakanlığı’nca verilmiş ‘2004 yılında sınırda sığınma taleplerine ilişkin bir bilanço’ sunmaktadır, buna göre 2004’te, sınırda yapılan sığınma taleplerinin yüzde 92.3’ü açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmiş (2003’te, yüzde 96.2 olmuştur, *in concreto*, yaklaşık iki talep sahibinden biri, yüzde 48 yani, 1247 kişi, 2004’te ülkeye, bazılarının uçağa binmeyi reddetmesinden, bekleme alanında yasal bekleme süresinin bitmiş olmasından veya programlanabilir uçuş yokluğundan, gönderilecek varış noktası

olmamasından veya özgürlükler hâkiminin talep sahipleri lehine verdiği kararlardan dolayı kabul edilmiştir). 2005'te, Hükümet'in iddia ettiği, OFPRA'nın verdiği olumlu kararların artışına gelince, Hükümet'e, taleplerin yüzde 88'i, 'açıkça dayanaktan yoksun' oldukları için reddedildiğinden, bu artış, tanınma yüzdesinin hesaplama tabanının değişmesine ve o yıl Roissy havaalanına yüksek sayıda Çeçen ve Kübalı muhaliflerin gelişine bağlı olarak gerçekleşmiştir.

Başvurana göre, kural, talebin, 'açıkça dayanaktan yoksun' olduğu için reddedilmesini müteakip sistematik ve zorunlu şekilde geri gönderilmez; bekleme alanında ortalama bekleme süresi böylelikle 1.82 gün olmakta ve sınırda yapılan sığınma taleplerinin yüzde 89'u dört gün içinde incelenmektedir. Başvuran, 'sınırdaki sığınma talebi yapanlar için kurulan hukuki koruma sisteminin mimarisinin etkili olmadığı ve temel özgürlükleri korumaya izin vermediğini öne sürmektedir.

42. Kabul edilme talebinin reddine dair kararlara itiraz edebilmek için öngörülen başvuru yollarına gelince, başvuran, kendisinin de boş yere kullanmış olduğu, idare mahkemesi başkanı önündeki seri yargılama usulünün (idari yargılama kanununun L.521-1 ve L.521-2. maddeleri) etkili olmadığını çünkü bu usulün durdurucu nitelikte olmadığını ve çok katı olan ve katı yorumlanan koşullara sahip olduğunu iddia etmektedir (ilgili, temel özgürlüğe ağır ve açıkça yasal olmayan bir saldırı yapıldığını kanıtlamak durumundadır). Bu bağlamda Fransız sistemi, Mahkeme'nin *Çonka/Belçika* (sayı 51564/99, AİHM 2002-I) davasında, bu sebepten ötürü 13. maddenin gereklilikleri karşısında yeterli olmadığını kabul ettiği Belçika sistemiyle benzeşmektedir. Bunun yanı sıra, başvuran, Hükümet'in iddia ettiğinin aksine, resmi makamların, idari hâkim karar vermeden, uzaklaştırma yapmayacaklarına dair 'sabit' bir uygulama olmadığını belirtmektedir; ayrıca, başvuran, *Çonka* (adı geçen davanın 83. paragrafı) davasına atıfta bulunarak, böylece, sadece bir tarafın isteğine bağlı kılındığını ve her an geri çekilebilir olan bir uygulamanın 'durdurucu nitelikli ve temel bir usuli koruma sağlayan bir başvuru yolunun yerini tutamayacağını' eklemiştir.

Bunun dışında, Cergy-Pontoise idare mahkemesi'nin hakimleri (bu tip başvurularla ilk ilgilenenlerdir çünkü sınırdaki sığınma talepleri neredeyse sadece Roissy havaalanında yapılmaktadır), 'açıkça kabul edilmezlik' için 'ayrıştırma' yolunu sistematik olarak kullanmaktadırlar, kendi yapmış olduğu yargısal emir talebi hakkında verilen karar da bunun göstergesidir. Hakim, çekişmeli duruşma yapmaksızın ve ilgili, mahkeme önüne çıkarılmaksızın, sadece ilgilinin getirdiği belgelere (genelde tercüme edilmemiş) ve idarenin tek tip ve aleyhte olan kararlarına dayanarak karar vermektedir.

Şüphesiz, 2004'te, Cergy-Pontoise idare mahkemesi hâkimi, önüne gelen 39 dosyadan 17'si (ki bu da, durumların yüzde 43'üne tekabül eder) hakkında olumlu karar vermiştir; buna karşın bu sayıları, yapılan, ve o yıl,

bekleme alanında kayıt altına alınan 2 548 sığınmalık talebi ışığında değerlendirmek bu sayıların prosedürün etkisini göstermekten çok bekleme alanında tutulan sığınma talebi sahiplerinin erişim hakkının inkar edildiğini göstermektedir. Böylece, sıklıkla, ilgililer, bir idari hâkim kendilerini duruşmaya çağırmadan geri gönderilmektedirler.

Bekleme alanında tutulan ve her an icrası kabil bir karar gereği geri gönderilmek üzere olan ve Fransızca konuşamayan ve de hukuki yardıma erişimi olmayan bir yabancının, idari hakim önünde, iadeli taahhütlü mektupla veya yazı işlerine kendisi gidip dört nüsha sunması üzerine kurulu ve oldukça teknik olan bu prosedürü yürütmek gibi bir şansı olduğunu düşünmek şu halde yanıltıcı olur.

Sivil toplum kuruluşları ve bir avukat yardımından faydalanmış olan başvuran bu anlamda bir istisna olmaktadır. Böyle bir başvuru yolunun kural olarak, 13. madde anlamında etkili olduğu farzedilse bile, bu olayda başvuranın talebi derhal ve kısaca, yeterince inceleme, soruşturma ve çekişmeli duruşma yapılmaksızın ve belgeler getirilip incelenmeksizin, reddedilmiştir.

Hâkimin kararına karşı tek yol durdurucu nitelikte olmayan ve Danıştay önünde yapılabilecek temyizdir, oysa ki temyiz sadece hukuk veya usule dayalı nedenlerle mümkün olabilmektedir; bu da olayların değerlendirilmesinde ilk derece hâkiminin takdirinin söz konusu edilmesini devre dışı bırakır ve sığınma talebi olanlar açısından hukuki yardım almak neredeyse imkânsız iken tarafları temsil eden avukatın zorunlu müdahalesini gerektirir; bu da, Fransızca doldurulmuş ve gelir belgesiyle destekli bir *ad hoc* talep formunun olmasını ve Fransa'da sürekli ve düzenli ikamet etme koşulunu gerektirmektedir ve karar aylar sonra çıkar. ANAFE ve ilk derece mahkemesindeki danışmanın müdahalesiyle böyle bir avukatın ücretsiz yardımından faydalanmış olan başvuran, bu nokta da istisna oluşturmaktadır. Her halükarda, bu konuda, Danıştay 11 Ağustos 2005 tarihinde yani kendisine yapılan başvuru tarihinden itibaren bir aydan fazla bir süre sonra, muhakemenin men'i kararı vermiştir.

43. Aynı tespit, idare mahkemesinde, kabul edilme talebinin reddi ya da geri gönderilme kararına karşı yetki aşımı ya da iptal başvurusuyla ilgili olarak da geçerli olacaktır: böyle bir başvuru yapılmasından yıllar sonra yargılanacak ve hâkim, başvuranın İç tüzüğün 39. maddesi gereği, Mahkeme tarafından Hükümet'e iletilen geçici tedbirle ülkeye kabul edilmiş olacağından, içtihada uygun olarak, muhakemenin men'i kararı verecektir.

44. Başvuran, kurtulmasını, Fransız makamların, onun göçmenlik talebini sundukları ve onu ülkesine geri gönderilmesi halinde misliyle mukabeleye maruz kalma riskini daha da arttıran, Eritre Başkonsolosu'nun, geçiş belgesi talebini reddetmiş olması başta olmak üzere, İç tüzüğün 39. maddesinin uygulanmasına ilişkin koşullara borçlu olduğuna inandığını dile getirmektedir.

2. *Hükümet*

45. Hükümet, temel olarak, bu olayda Sözleşme'nin 13.maddesinin 3. maddeyle beraber uygulanamayacağını belirtmektedir. Bir taraftan, 7 Kasım 2005'ten beri (mülteci statüsünü elde ettiği tarih), başvuranın, sınırdışı edilme riskiyle karşı karşıya kalmamış olduğunu ve 3. maddeden kaynaklanan şikâyetinin 'savunulabilir' olam niteliğini kaybetmiş olduğunu ve 13. madde bu hükümle beraber ileri sürülemeyeceğini belirtmektedir. Diğer taraftan, Hükümet'e göre, 'mağdur' sıfatını kaybetmiş olduğu ve 13. madde uygulandığı maddelerden ayrıştırılabilir olmadığı için, başvuran, kendini 13. madde ile bu hükmü beraber ileri sürerek mağdur olarak kabul edemeyeceğini belirtmektedir.

46. Ek olarak, Hükümet bu şikâyetin dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürmektedir.

47. Hükümet, yürütmenin durdurulması (idari yargılama kanununun L. 521-1. maddesi) ve yargısal emir (aynı kanunun L. 521-2. maddesi) prosedürlerinin, Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlaline sebep olabilecek bir tedbirin icrasının ertelenmesine olanak verdiğini belirtmektedir. Özellikle, *Soering/İngiltere* (7 Temmuz 1989, paragraf 123, seri A sayı 161) ve *Vilvarajah ve diğerleri/İngiltere* (30 Ekim 1991, paragraf 125, seri A sayı 215) davalarına atıfta bulunan Hükümet, gerekli başvuru yolunun otomatik olarak durdurucu nitelikte olmadığını eklemektedir; Hükümet'e göre, 'uygulamada' durdurucu bir etkisinin olması yeterli olacaktır. Oysa ki bu, seri davalara bakan idari hâkimin önüne gidilmesi durumunda olacaktır çünkü uygulamada makamlar, bu hâkim karar vermeden uzaklaştırma yapmayacaklardır.

Hükümet, başvuranın, aleyhinde alınan kabul edilmeme kararına karşı bu yola başvurabildiğini ve 7 Temmuz 2005'te başvuruda bulunan hâkimin, ertesi gün karar verdiğini belirtmektedir. Hükümet, böylelikle, başvuranın, davasının Mahkeme'nin içtihadına uygun olarak bağımsız ve ciddiye güvencelerine sahip olacak şekilde görülmüş olduğu ve seri yargılama hâkiminin kararını, tarafsız unsurlar üzerine kurduğu kanaatindedir.

B. *Müdahil ANAFE'nin görüşleri*

49. Amacı, Fransa sınırında zor durumda bulunan yabancılara hukuki ve insancıl yardım temin etmek olan bir sivil toplum kuruluşu olan ANAFE'nin görüşleri, sınırda sığınma talep edenlerin durumuna ilişkindir. İlk olarak, ANAFE, Fransa'ya sığınmacı kabul edilme taleplerini kaydetmek yönünde birçok zorlukla karşılaşan pek çok kişi olduğunu (2006'da onaltı kişi) altını çizmiştir; bazıları, sınır ve hava polisi taleplerini dikkate almayı kabul etmeden ve 'bekleme alanına' geçmelerine izin

vermeden önce ‘uluslararası alanda’ günlerce yiyeceksiz ve oturma yerlerinde uyuyarak kalabilmektedirler.

Bunun yanı sıra, ANAFE, sınırda, başvuru sahiplerinin yapılan çevirilerin uygunsuzluğu ve vasatlığı yüzünden kabul edilme prosedüründe karşılaştıkları iletişim zorluklarından bahsetmektedir.

ANAFE, daha sonra, OFPRA tarafından yayınlanan sınırda, sığınma talebine ilişkin sayıları yorumlar: geçen yıllara göre sınırda sığınma taleplerinin sayısı 2004’te yüzde 57 ve 2005’te yüzde 9.4 düşüş göstermiştir; 2004’te, talep sahiplerinin yüzde 7.7’si, 2005’te ise yüzde 22.2’si Fransa topraklarına kabul edilmişlerdir. OFPRA’ya göre, sınırda sığınma talebinde bulunanların sayısındaki bu düşüş, Hükümet’in, Fransa’ya yabancıların gelmesini engellemek için aldığı önlemlerin sonucudur (mülteciler sözkonusu olduğunda, Cenevre Sözleşmesi’ni ihlal ederek). OFPRA, bu önlemlerden, havayolu transit vizesini (bugün, otuz ülkenin vatandaşlarının tabii olduğu), taşıyıcılara verilen ağır cezalar ve hava nakil vasıtalarının kontrollerini (bu şekilde kontrol edilen kişilerin, göçmenlik talepleri kaydedilmeden, geri gönderilmeleri nadir görülen bir durum değildir) belirtmektedir.

ANAFE, 2005’te, İçişleri bakanlığı tarafından iletilen verilere göre, sınırda yapılan göçmenlik taleplerinden yüzde 89’unun kaydedildikten itibaren dört gün içinde soruşturulduğunu ve bu soruşturmanın, bir OFPRA görevlisi dinlenmesi ve fikir beyan etmesi ve daha sonra İçişleri Bakanlığı’nın verdiği karardan (genelde o mütalaaya uyarak) meydana geldiğini ekler. ANAFE, sığınma talebinde bulunanların sıklıkla dosyalarını destekleyecek nitelikte belgeleri ellerinde bulundurmadıklarını ve bu hızlılığın gerekli belgelerin toplanmasına imkan bırakmadığının altını çizmektedir. ANAFE, özellikle, taleplerin ‘açıkça dayanaktan yoksun olup olmamasına’ ilişkin niteliğinin belirlenmesinde, idarenin, vize prosedürünü aşip başka gerekçelerle (çalışma, aile birleşmesi, vs...) Fransa’ya gelmek isteyen kişileri engellemek için sadece kısaca talep sahiplerinin öne sürdükleri gerekçelerin bir koruma ihtiyacına karşılık gelip gelmediğinin doğrulanması gerekirken, bu taleplerin esasını incelediğini şikâyet konusu yapmaktadır. Bunu yaparak, idare, bu kişileri, ülkeye kabulden sonra, sığınma talebi prosedürünün güvencelerinden mahrum bırakmaktadır (gerekli araştırma ve soruşturmaları yapmak için uygun olanakları bulunan OFPRA’nın, talebin tamamen incelenmesinin ardından alınan ve durdurucu nitelikli bir başvuru konusu olabilecek kararı). Talebi, sınırda, ‘açıkça dayanaktan yoksun’ olarak değerlendirilen ve ülkeye başka şekilde girmiş olup sonradan mülteci statüsü kazananlar da nadir değildir. Bu fikri desteklemek adına, ANAFE, 2004 veya 2005’te bu durumda bulunan altı kişinin durumunun detaylarını vermekte (aralarından bazıları uzaklaştırılmalarına karşı çıktıkları için cezai yaptırım almışlardır) ve Cimade (idari hapis merkezlerinde bulunan ve ekümenik yardımlaşma

amaçlı bir sivil toplum kuruluşu) Genel Sekreterinin 19 Nisan 2004'te vermiş olduğu bir belgeyi kanıt olarak göstermektedir.

50. Bunun dışında, ANAFE, 25 Kasım 2003 tarihli ve 'sınırdaki sığınma için Rus ruleti- bekleme alanı: prosedürü kim saptırıyor?' isimli 'sığınmacı olarak ülkeye kabul edilme prosedürüne ilişkin bir rapor' sunmuştur, bu rapora göre, ANAFE, sınırdaki göçmenlik prosedürüne ilişkin 'kaygılarını' belirtmiştir. Özellikle, idarenin olumsuz bir cevabının, durdurucu nitelikli bir başvuru yolunun yokluğunda, başvuru sahibinin geldiği ülkeye yalnızca bu redde dayanarak geri gönderilebilecek olduğu için 'itirazı kabil olmadığını' altını çizmektedir.

Ona göre:

'(...) Sınırdaki, her yıl binlerce kişi için uygulanan ve idari hakimlerin etkili kontrolünün dışında olan bu filtre, her zaman göç akışının kontrolünü, mültecilerin korunmasının aleyhine olacak şekilde, üstün kılmıştır. Ama, bir yıldan uzun bir zamandır, idari aygıt deliye dönmüş ve yüzlerce sığınma talebi sahibi, geldikleri ülkelerde veya belli bir süreliğine transit geçiş yaptıkları ülkelerdeki resmi makamlar tarafından zulüm görecekları yönünde ciddi korkuları olsa dahi, bazen İçişleri Bakanlığı'nca düzenlenen çartır uçuşlarla geri gönderilmişlerdir. Geri gönderilmeyenler ise sadece, yasalılığı ve meşruluğu tartışılabilir olan bir kararı reddettikleri için hapis cezasına çarptırılmışlardır. Onbeş yıldan beri, ANAFE (...), bu kazazedelere yardım sağlamaya çalışmaktadır. ANAFE, sadece, gitgide daha katı idari uygulamaların ortaya çıktığını ve anayasal sığınma hakkının değerini düşürdüğünü tespit etmektedir.

Bu raporda ANAFE, sığınma talebi sahiplerinin ülkeye kabulünde önemli bir düşüş olduğunu tespit etmektedir (1995'te yüzde 60 olan oran, 2001 ve 2002'de yüzde 20'ye, Kasım 2002'de ise yüzde 18'e ve Mart 2003'te ise yüzde 3.4'e düşmüştür) ve bunu makamların düşünülmüş seçimine bağlamaktadır. ANAFE, 2003'te verilmiş bir dizi red kararının incelenmesinden, bunun, idarenin, yabancıların ülkeye girişi, ikamet ve göçmenlik hakkına ilişkin kanunun L.221-1. maddesi anlamında 'açıkça dayanaktan yoksun olma' kavramını uygulamasından doğan 'tehlikeli bir sapmadan' kaynaklandığını çıkartmaktadır: idarenin gerekçeleri, başvuruların, 'açıkça dayanaktan yoksun' olma özelliğinin *stricto sensu* incelenmesinden doğan sınırlamalardan uzak olacak ve göçmenlik taleplerinin reddini haklı çıkarmak için kabul edilemez iddialar içerecektir'. ANAFE'ye göre, içtihattan çıkan sonuçlara bakıldığında (bu anlamda Anayasa Konseyi'nin 25 Şubat 1992 tarihli- DC 92 307 sayılı kararı- Danıştay'ın 18 Aralık 1996 tarihli Kurul kararı- Rogers, RFDA 1997-2, sayfa 281 – Paris idare mahkemesi'nin 5 Mayıs 2005 tarihli kararı – Avila Martinez/İçişleri Bakanlığı) 'bu inceleme, sadece, sığınma hakkıyla açıkça ilgisi olmayan ve OFPRA'ya değerlendirme ve doğrulama yetkisi bırakan başvuruları devre dışı bırakmak amacıyla yüzeysel bir

değerlendirmeye sınırlı kalması gerekmektedir'; 'uygulama bu içtihadın bu teorisinin çok uzağındadır'.

51. ANAFE, 5 Mart 2004'te, İçişleri Bakanlığı'yla imzaladığı sözleşmenin (daha sonra yenilenmiştir), deneme süresi olan altı ay boyunca, kendisine, ülkeye kabul edilmeyen ve Roissy havaalanında bekleme alanında tutulan yabancılara düzenli yardım sağlama imkânı verdiğini belirtmiştir. Bu bağlamda, ANAFE, 'Sınır ve hukuk: ANAFE'nin bakışından Roissy bekleme alanı' isimli ve bu alan çalışmasının detaylarını gösteren bir belge ortaya koymaktadır. Yukarıda belirtilen zorluklar dışında, bu belge 'özellikle küçüklere has bazı hakları, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele görmeme hakkı, sığınma hakkı ve kişilik haklarının aleyhine güdülen ve sınırların korunması ve güvenliğine ilişkin bir politika izlenmesinden' ve aynı zamanda 'Cenevre Sözleşmesi ihlal edilerek, sığınmacı olarak kabul edilme talebinin neredeyse otomatik olarak reddine ilişkin bir uygulama olduğundan' şikâyet etmektedir, ANAFE'ye göre, 'sınırdaki sığınma prosedürü zoraki bir red mantığına dayanmakta ve koruma arayışında olan kişilere karşı olmaktadır'.

52. Nihayetinde ANAFE, Fransa'yla ilgili Birleşmiş Milletler Komitesi'nin 3 Nisan 2006 tarihli Sonuç ve Tavsiye kararlarını (24 Kasım 2005'te kabul edilen CAT/C/FRA/CO/3 sayılı belge) ortaya koymaktadır. 'Kaygı verici konular ve tavsiyeler' ve 'geri çevrilmeme', başlık altları ve alt başlıklarıyla, Komite, 'sınırdaki veya idari hapis merkezlerinde yapılan sığınma taleplerinin incelenmesinde öncelikli denilen prosedürün hızlı olma niteliğiyle ve bunun da Sözleşme'nin 3. maddesine (işkence veya diğer hunharca, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamelelere karşı) göre risklerin değerlendirilmesine izin vermemesiyle ilgilenmekte olduğunu' belirtmiştir. ('1. Hiçbir Üye Devlet, gönderildiği ülkede işkence göreceğine dair ciddi gerekçeler bulunan bir kişiyi, sınırdışı edemez, geri çeviremez ya da iade edemez(...)') Bu raporun 7. noktası şu şekilde kaleme alınmıştır:

'7. 30 Haziran 2000 tarihli kanunun yürürlüğe girmesini müteakip, bir kişinin geri çevrilme ('kabul edilmeme') kararının yürütmenin durdurulması kararına veya yargısal emre konu olabileceğini belirterek, Komite, talebin yapılması ve hakimnin, uzaklaştırma kararının durdurulmasına dair kararı arasında 'girişin reddini ilan eden kararın, idare tarafından re'sen icra edilebilecek olması' durumunu da hesaba katarak, bu prosedürlerin durdurucu olmayan niteliğiyle ilgilendiğini belirtmektedir.

Komite'nin, (A/53/44, par. 145) Tavsiye kararına göre, uzaklaştırma tedbirleriyle sonuçlanan bir geri çevrilme ('kabul edilmeme') kararı, durdurucu nitelikte bir başvuruya konu olabilmeli ve bunun da yapıldığı andan itibaren etkili olması gerekmektedir. Komite, aynı zamanda, üye Devletlerin, haklarında uzaklaştırma tedbiri bulunan kişilere, Sözleşme'nin 22. maddesindeki İşkence Karşıtı Komite de dahil olmak üzere, var olan tüm başvuru yollarını kullanabilme imkanı tanımak için gerekli tüm tedbirleri almaları gerektiğini salık vermektedir.

ANAFE, İnsan Hakları Milli Danışma Komisyonu'nun kabul ettiği bir Tavsiye kararına göre, 'sığınma talebi sahiplerinin geri çevrilme tedbirleriyle

sonuçlanan, her ülkeye giriş talebi reddi, makul bir sürede, idare mahkemesi önünde durdurucu nitelikte bir başvuruya konu olabilmelidir’.

C. Mahkeme’nin Değerlendirmesi

53. Mahkeme, ilk olarak, içtihadından doğan genel prensipleri hatırlatmaktadır. Sözleşme’nin 13. maddesi, Sözleşme’den doğan hak ve özgürlüklerin, Sözleşme’de tanındığı şekilde, öne sürülebilecekleri bir iç hukuk yolunun varlığını koruma altına almaktadır. Demek ki, bu hüküm, Sözleşme’ye dayanan ve ‘savunulabilir nitelikteki şikâyetleri’ incelemeye ehil olan iç hukuk yolu ve uygun telafiye talep etme hakkı vermektedir. 13. maddenin Sözleşmeciler Devletlere yüklediği yükümlülüğün şümülü, başvuranın şikâyetinin niteliğine göre değişiklik göstermektedir. Buna rağmen, 13. maddenin gerektirdiği başvuru yolu, hem hukukta hem de uygulamada ‘etkili’ olmak durumundadır. 13. madde anlamında, bir ‘başvuru yolunun’ ‘etkililiği’, başvuran lehine bir sonucun kesinliğiyle ilgili değildir. Aynı zamanda, bu hükümde geçen ‘makam’, bir ‘yargı kurumu’ olmak zorunda değildir fakat yetkileri ve sunduğu güvenceler, sözkonusu başvuru yolunun etkililiğini değerlendirmek için hesaba katılır. Bunun dışında, hiç biri tek başına 13. maddenin gerekliliklerini karşılamasa bile iç hukukun sunduğu tüm başvuru yolları bunu sağlayabilir (bkz, diğer birçok davanın yanı sıra, adı geçen *Čonka* davası, paragraf 75).

54. Daha sonra, Mahkeme, iç hukukta, başvuranın durumunda olduğu gibi bir ülkeye giriş talebinin reddi kararının, sığınma talebi yapılmasına engel oluşturduğunu; bu kararın, ilgilinin hemen kaçtığı ülkeye geri gönderilebilecek olması sebebiyle icrası kabil olduğunu belirtmektedir. Mevcut durumda, İç tüzüğün 39. maddesinin uygulanmasıyla, başvuran sonuç olarak ülkeye kabul edilmiştir. Sonuçta, başvuran, kendisine 7 Kasım 2005 tarihinde mülteci statüsü tanıyan OFPRA’ya sığınma talebinde bulunabilmiştir. 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi’nin 33. maddesine göre, başvuranın kendi ülkesine gönderilerek sınır dışı edilmesine engel olarak, Mahkeme, 10 Ekim 2006 tarihli kabul edilebilirlik kararında (paragraf 36), başvuranın öne sürdüğü 3. maddeye göre mağdur sıfatını kaybettiğine hükmetmiştir. 3. madde şikâyetine ilişkin bu sonuçtan, Mahkeme, mevcut durumda, bu hükümle beraber 13. maddenin uygulanabilirliğine dair bir sorun olduğuna karar vermiş ve bu sorunu esasla birleştirmiştir (bkz, kabul edilebilirlik hakkında kararın 49. paragrafı).

55. Bu son noktaya ilişkin olarak, Hükümet, 7 Kasım 2005’ten beri (başvuranın mülteci statüsünü elden ettiği tarih), başvuranın sınır dışı edilme riskiyle karşı karşıya olmadığını ve dolayısıyla 3. maddeden doğan şikâyetin ‘savunulabilir’ olmadığını ve 13. maddenin artık bu hükümle beraber ileri sürülemeyeceğini iddia etmektedir.

Mahkeme, bu bakış açısını paylaşmamaktadır. Mahkeme, kabul edilebilirlik kararında (paragraf 49), başvuranın, Eritre’de kötü muameleye ilişkin olarak geliştirdiği tezin, 3. madde kapsamında ciddi bir sorun olduğunun düşünülebilmesi için yeterince güvenilir olduğuna karar verdiğini hatırlatmaktadır.

Buradan hareketle, 3. madde şikayetin ‘savunulabilir’ olduğunu ve başvuranın kural olarak bu hükmü 13. maddeyle (kabul edilebilirlik kararında belirtilen *Rotaru/ Romanya* [Büyük Daire], sayı 28341/95, paragraf 67, AİHM 2000-V kararı ve adı geçen *Çonka* kararı dışında, §§ 75-76, bakınız örneğin, *Chamaïev ve diğerleri/ Gürcistan ve Rusya*, sayı 36378/02, paragraflar 444-445, AİHM 2005-III) beraber ileri sürebilecek durumda olduğu çıkarılabilir.

Zaten, sözkonusu şikayetin ‘savunulabilir’ niteliğini mevzu bahis yapmaktan ziyade, OFPRA’nın, başvurana sonradan mülteci statüsü tanımış olması, Ofis’in hukuk ve uluslararası işler daire başkan yardımcısı, notunda belirttiği gibi, ‘bununla, Ofis, geline ülkeye maruz kalınan insanlık dışı hapis koşulları dikkate alındığında, Eritre’ye dönüşü, başvuranı, Cenevre Sözleşmesi anlamında zulümlerle karşılaşmaya açık konuma getirecektir’ şeklinde değerlendirmiştir (yukarıdaki paragraf 20).

56. Mahkeme, Hükümet’in, 13. maddenin Sözleşme’nin diğer maddelerinden ayrılamaz olduğuna ve başvuranın, iddia ettiği 3. maddenin mağduru değil ise, 3. madde ile 13. maddenin birlikte ihlalinin de mağduru olduğunu söyleyemeyeceğine dair tezini de ikna edici bulmamıştır.

Bir taraftan, bu alanda ileri sürülen ihlal, (sınırdaki, 3. maddede yasaklanan muamelelere dair bir risk bulunduğunu iddia eden ve sığınma talebinde bulunmak üzere ülkeye kabul edilmek isteyen bireylerin erişimi olan prosedürdeki eksikliklere ilişkin), Eritre’ye gönderilme riski kalktığında, (bu unsurun önemiyle ilgili olarak, bakınız, *mutatis mutandis*, *Association SOS Attentats ve de Boëry/Fransa* (karar) [Büyük Daire], sayı 76642/01, paragraf 34, AİHM 2006-XIV) ‘tüketilmiş’ idi. Sonuçta, başvuran, 7 Kasım 2005’te yani başvuranın kullandığı ve Mahkeme önünde etkisizliğinden şikayet ettiği milli mahkemeler tarafından verilen son karar olan Danıştay’ın, 8 Temmuz 2005’te idari hakim tarafından verilen ve 11 Ağustos 2005’te ilan edilen kararın iptali talebi üzerine verdiği men’i muhakeme kararından sonra mülteci statüsünü elde etmiştir (yukarıdaki paragraf 19).

Diğer taraftan, Mahkeme’nin, kabul edilebilirlik kararında hatırlattığı gibi (36. paragraf), başvuranın lehinde bir karar veya tedbirin mağdur sıfatını geri çekebilmesi için, mili makamların, Sözleşme’nin ihlal edilmiş olduğunu açıkça veya esasen tanımış ve telafi etmiş olmaları gerekmektedir. Mevcut durumda, bu koşulların, başvuranın 13 ve 3. maddelerine dayanan şikayeti açısından gerçekleşmediği açıktır. Aslında, başvuranın Eritre’ye geri gönderilmeyişi ve bir sığınma talebi yapabilmek için Fransa’ya girmiş olması, Eritre Konsolosluğu’nun geçiş izni vermemiş

olması ve Mahkeme'nin, İç tüzüğün 39. maddesini uygulamaya koymuş olmasına bağlıdır. Bu bağlamda, 20 Temmuz 2005'te verilen, ülkeye giriş idari izni ve geçiş belgeleri ve 11 Ağustos 2005 tarihli Danıştay kararının bu hükmü ve uygulanması için alınan geçici tedbiri kastettiklerini göstermektedir (yukarıdaki 17 ve 19. paragraflar).

57. Sonuç olarak, şikâyetin esasını incelemek gerekmektedir.

58. İçtihadı göre, üçüncü bir ülkeye gönderiliyor olmasının kendisini Sözleşme'nin 3. maddesinde yasaklanan muamelelere maruz bırakacağı şikayeti 'kesinlikle, 'milli bir makam' tarafından titiz şekilde incelenmelidir' (adı geçen *Chamaïev ve diğerleri* kararı, paragraf 448; bkz aynı zamanda *Jabari/Türkiye*, sayı 40035/98, paragraf 39, AIHM 2000-VIII). Bu kural, Mahkeme'yi, 13. madde ile birlikte öne sürülen 3. madde anlamında, aynı durumda bulunan ve '3. maddeye aykırı muamelelerin varlığına dair gerçek risk olması durumunda 'etkili başvuru yolu' nun 'bağımsız ve katı bir inceleme' ve diğer taraftan, ' söz konusu tedbirin icrasının ertelenmesine ilişkin bir imkan' (adı geçen davalar, sırasıyla, 460 ve 50. paragraflar) gerektirdiği sonucuna varmasını sağlamıştır.

Daha belirgin olarak, *Çonka* (adı geçen, 79 ve devamındaki paragraflar) kararında, Mahkeme, 13. madde ve 4 numaralı Ek Protokol'ün 4. maddesi (yabancıların toplu halde sınır dışı edilme yasağı) bağlamında, durdurucu etkisi olmayan bir başvuru yolunun bu hükmün gerekliliklerini yerine getirmeyeceğini, aşağıdakileri altını çizerek belirtmiştir (79. paragraf):

'Mahkeme, 13. maddenin gerekli kıldığı başvuru yolunun etkili olmasının, bu yolların, Sözleşme'ye aykırı olan ve geri döndürülemez sonuçları olan tedbirlerin alınmasını engelleyecek nitelikte olmasına bağlamaktadır (bkz, *mutatis mutandis*, adı geçen *Jabari kararı*, paragraf 50). Sonuçta, 13. madde, benzer tedbirlerin, milli makamlar tarafından, Sözleşme'ye uygun olup olmadıkları belli olmadan icra edilmesine müsaade etmemektedir. Buna karşın, Sözleşmeciler Devletler'in, 13. maddenin yüklediği sorumluluklara uyum şeklini belirlemeye dair belli bir değerlendirme marjları vardır (*Chahal / İngiltere* 15 Kasım 1996], § 145, [*Hüküm ve Karar Raporları*, 1996-V]).'

Mahkeme'nin 3. maddeye ve işkence veya kötü muamele riskinin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkabilecek zararın geri döndürülemez sonuçlarına verdiği önem göze alındığında, bunun bir taraf Devlet'in bir yabancıyı bu tip bir riskle karşılaşabileceği yönünde ciddi gerekçeler olan bir yere göndermesi için de geçerli olduğu söylenmelidir. Bunun yanı sıra, Mahkeme, böyle bir riskle karşılaşan kişiler için, uzaklaştırma tedbirine karşı durdurucu nitelikli bir başvuru yolu olmasının hem Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi hem de Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi ve İnsan Hakları Komiserliği tarafından ortaya konduğunu tespit etmektedir (yukarıdaki 36-38. paragraflar). Bu, aynı zamanda, İşkence Karşıtı Birleşmiş Milletler Komitesi'nin (yukarıdaki 52. paragraf) ve birçok müdahil olan sivil toplum kuruluşu ve diğer birçok sivil toplum kuruluşunun da yaklaşımıdır. Müdahil sivil toplum kuruluşu, iç planda

İnsan Hakları Danışma Milli Komisyonu'nun aldığı bir Tavsiye kararında 'sığınma talebi sahibinin uzaklaştırılmasıyla sonuçlanan her giriş talebi reddine karşı, makul sürede, idare mahkemesi önünde ve durdurucu nitelikli bir başvuru yolu bulunmalıdır' (yukarıdaki 52. paragraf).

59. Özellikle, bu tip bir riskle karşılaşabileceklerini iddia eden sığınma talebi sahipleriyle ilgili olarak, Fransız hukuku, İç tüzüğün 39. maddesinin uygulanması neticesinde, ülkeye girişine izin verildikten sonra başvuranın da faydalanmış olduğu bu nitelikleri taşıyan ve sığınma talebinin, öncelikle, OFPRA (kamu kuruluşu) tarafından çekışmeli bir inceleme yoluyla incelenmesini daha sonra da İtiraz Komisyonu (yargı organı) önünde istinaf yoluyla incelenmesini sağlayan bir usul ortaya koymaktadır.

Mevcut dava, bu bağlamda, başvuranın durumunda olduğu gibi, ilgilinin, varış noktasında, örneğin bir havaalanında, 'sınırdaki' kendini tanıtmaya dair özel bir zorluğa ışıkt tutmaktadır.

60. OFPRA önünde bir sığınma talebinde bulunabilmek için, yabancı, ülkeye girmiş olmalıdır. Neticede, eğer sınırdaki kendini tanıtıyorsa, böyle bir talepte bulunabilmesi için, ülkeye girişine önceden izn verilmiş olmalıdır. Bu bağlamda gerekli belgeleri elinde bulundurmuyorsa, sığınma talebi için ülkeye giriş talebinde bulunması gerekir; bu durumda talebinin, idare tarafından 'açıkça dayanaktan yoksun' olup olmadığının belirlenebilmesine gereken zaman boyunca 'bekleme alanında' tutulur; idare, bu talebi 'açıkça dayanaktan yoksun' bulursa, ülkeye giriş talebini reddeder ve ilgili, OFPRA'ya sığınma talebini iletme imkânı olmadan, re'sen 'geri gönderilebilir'.

61. Oysa ki, başvuran ve müdahil tarafın da altını çizdikleri gibi, 'açıkça dayanaktan yoksun olma'ya ilişkin değerlendirme, talep sahibinin durumunun çok hızlı ve kısaca incelenmesinden sonra yapılmaktadır (bu da mevcut durumu yansıtmaktadır); idare, talebin 'açıkça dayanaktan yoksun' olduğuna ilişkin özelliğini değerlendirmek için en fazla yirmi gün içinde karar vermeli aksi halde ilgiliye talebini destekleyici nitelikteki unsurları toplaması için çok az zaman bırakan, geri gönderme yoluna gitmelidir. (Müdahil taraf, özellikle 2005'te, taleplerin yüzde 89'unun, son Bakanlık kararı da dahil olmak üzere, dört günden az zamanda soruşturulduğunun altını çizmektedir). Diğer taraftan, idare, bu kavramın, açıkça, sığınma hakkıyla ilgili olmayan talepleri devre dışı bırakmaya yönelik yüzeysel bir değerlendirmenin ötesine geçen 'geniş' bir uygulamasını yapmaktadır.

Bu ikinci noktayla ilgili olarak, Hükümet, idarenin, 'açıkça dayanaksız' olmaya ilişkin uyguladığı kriterlerin, Londra'da 30 Kasım ve 1 Aralık 1992'de Avrupa Topluluğu'na Üye Devletlerin göçten sorumlu bakanlarınca kabul edilen kararlardaki kriterlerden esinlendiğini (buna karşın, Danıştay 18 Aralık 1996 tarihli bir kurul kararında bunların normatif değerinin olmadığına altını çizmiştir) belirtmektedir. Söz konusu kriterler şöyledir: 'öne sürülen gerekçeler sığınma sorunsalının dışındadır

(ekonomik gerekçeler, salt şahsi uyum gerekçeleri...); talebin kasıtlı bir hileye dayanması durumu (ilgilinin, kendisini olmayan bir vatandaşlıktan olduğunu ileri sürmesi, yalan beyanlarda bulunması); beyanlarının içeriksiz olması, kişiselleştirilmemiş ve detaysız olmaları; ilgilinin, kişisel unsurlar belirtmeden, genel bir güvensizlik veya karmaşa durumuna atıfta bulunması; beyanlarının tüm inandırıcılığını yok edici nitelikte, sakatlayıcı tutarsızlıklarla, gerçekdışlılıklarla veya büyük çelişkilerle dolu olması.’

Başvuranın durumu, idarenin, ‘bekleme alanında’ oluşturulan dosya bazında, ilgililerin, zulüm görme korkularına dair iddialarının iç değerlerini değerlendirmeye yönelik olduğunu göstermektedir.

62. Müdahil, milli içtihadı karşı gelen idari bir uygulamadan şikayet etmektedir, buna göre idarenin değerlendirmesi, sığınma talebi prosedürünün yerini almakta ve sonuç olarak talep sahiplerini bu prosedürün özellikle de ülkelere geri gönderilme riskinin değerlendirilmesine dair güvencelerden mahrum etmektedir. Müdahil, durdurucu nitelikli başvuru yolu yokluğunda, birçok yabancının, zulüm görmekten korktuğu ülkelere geri gönderildiklerinin altını çizmektedir.

63. ‘Sınırdaki sığınma prosedürü’ isimli bu prosedürün biçimleri, kendini sığınma talebi sahibi olarak tanıtan kişi, kendi ülkesinde, 2. veya 3. madde bağlamında bir riskle karşı karşıya olduğunu iddia etmediğinde, Sözleşme’ye göre sorunsal olmamaktadırlar.

Aynı şekilde, bu durum, böyle bir riskin varlığını savunulabilir şekilde iddia eden kişilerin, yukarıda hatırlatılan koşullara uygun olan taleplerinin, ‘açıkça dayanaksız’ olmaya ilişkin değerlendirme yapan idari kararın denetimini isteme imkânları olduğunda da geçerlidir.

64. Bu bağlamda, Mahkeme, ilgililerin, Bakanlıkça verilen bir kabul edilmeme kararına karşı, idari hâkime gidebilme imkânları olduğunu tespit etmektedir. Hiç kuşkusuz, esasa ilişkin ‘bağımsız ve katı’ bir inceleme yapılmasına imkan veren bu başvuru yolu, durdurucu nitelikten yoksundur ve hiçbir süreyle sınırlı değildir.

65. 2000-597 sayılı ve 30 Haziran 2000 tarihli kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren, ilgililerin aynı zamanda, idari hakimden, yürütmenin durdurulması (idari yargılama kanunun L.521-1. maddesi) veya yargısal emir verilmesini (aynı kanunun L. 521-2. maddesi) talep etme hakları da vardır. Başvuranın, boşuna kullanmış olduğu bu ikinci prosedür, hakime, idarenin, ‘açıkça yasadışı ve ağır şekilde ihlal’ ettiği ‘bir temel özgürlüğün korunmasına ilişkin gerekli tüm tedbirlere’ acil olarak hükmetme imkanı vermektedir. Şimdiki gibi bir sorunun varlığı halinde, Danıştay’ın, sığınma hakkının temel bir özgürlük olduğu ve mülteci statüsü talep etme hakkının bunun sonucu olduğunu ve bunun, mülteci sıfatı olduğunun kabul edilmesini talep eden yabancıya, kural olarak, talebi hakkında karar verilmeye kadar, ülkede kalma hakkı veriyor olduğunu kabul etmiştir: kendisine, sığınma talebi ‘açıkça dayanaktan yoksun’ olduğu için reddedilmiş olan bir talep sahibince başvurulacak seri yargılama hakkının,

bu gerekçeyi değerlendirme yetkisi vardır ve hakim, idareye, başvuru sahibini, ülkeye kabul etmesini emredebilir (bu anlamda, bkz. 25 Mart 2003 tarihli Danıştay kararı). Hakim, kural olarak, kırk sekiz saat içinde ve tarafların çağırılmış oldukları ve ilgiliye, durumunu doğrudan hakime anlatabilme imkanı veren, kamuya açık bir duruşma sonunda karar vermelidir. İstinaf yolu, kırk sekiz saat içinde karar vermek durumunda olan Danıştay önünde yapılabilir.

Sınırdaki sığınma talebi reddedilen başvuru sahibi, *a priori* çok ciddi güvenceler sunan bir prosedürden faydalanmaktadır.

Ne var ki, Mahkeme, hakime başvurulmasının, otomatik olarak, durdurucu etkisi olmadığını ve hakim karar vermeden, ilgilinin, yasal olarak, geri gönderilebileceğini ve bunun da İşkence Karşıtı Birleşmiş Milletler Komitesi tarafından eleştirildiğini (bkz yukarıdaki 52. paragraf) tespit etmektedir.

66. Bu noktada, daha önce de belirtildiği gibi, özellikle (adı geçen) *Soering ve Vilvarajah ve diğerleri* kararlarına atıfta bulunarak, Hükümet, başvuru yolunun, durdurucu nitelikte olması gerektiğini; sadece ‘uygulamada’ durdurucu etkisi olmasının yeterli olacağını öne sürmektedir. Oysaki resmi makamlar, hâkim karar vermeden uzaklaştırma yoluna gitmeyecekleri için, bu idari seri yargılama hâkimine başvurulması durumunda söz konusu olacaktır.

Başvuran, özellikle, ANAFE’nin de onayladığı gibi, bu yönde ‘sabit’ bir uygulama olmamasıyla karşılık vermektedir. Başvuran, (adı geçen) *Çonka* davasına atıfta bulunarak, her halürkarda, böyle bir uygulamanın, taraflardan birinin isteğine bağlı olması ve her an geri çekilebilir olmasının ‘durdurucu nitelikli bir usuli güvencenin yerini tutamayacağını’ eklemektedir.

Mahkeme, başvuranla, şu anda da sorun olarak karşısına çıkan Fransız idari hakimi önündeki seri yargılama usulüyle benzerlik gösteren, Belçika Danıştay’ının ‘çok acil seri muhakeme’ usulsünün, Sözleşme’nin 13. maddesiyle 4 numaralı Ek Protokol’ün 4. maddesine uygunluğunun beraber incelenmiş olduğu *Çonka* davasından çıkarılacak sonuçlar konusunda hemfikir olduğunu belirtmektedir. Kararında, ‘çok acil seri muhakeme’ usulünün durdurucu etkisinin olmadığını tespit ettikten sonra, Mahkeme, Belçika Hükümeti’nin, bu başvuru yolunun en azından sözü geçen maddelerin gerekliliklerini, ona durdurucu etki sağlayan bir uygulama olduğu ölçüde, karşıladığına ilişkin tezi reddetmektedir. Mahkeme, bu bağlamda, ‘Sözleşme’nin diğer gereklilikleri gibi, 13. maddenin gereklerinin de istek veya pratik uzlaşma değil güvence anlamında varolduğunun altını çizmiştir; Sözleşme’nin tüm maddelerinin özünde olan sosyal toplumun temel güvencelerinden biri ve hukukun üstünlüğü işte tam da buradadır’ (paragraf 83). Mahkeme, daha sonra, şu gerekçelere dayanarak ihlal kararı vermiştir ‘(...) başvuru sahibinin, Danıştay ve idarenin, belirtilen uygulamaya uyacaklarına dair veya

Danıştay'ın *a fortiori*, kendisini sınır dışı etmeden, oturma yapacağını veya idarenin makul bir süreye riayet edeceğine dair hiçbir güvencesi bulunmamaktaydı' (aynı bölümde)'.

Mahkeme'nin 3. maddeye ve işkence veya kötü muamele riskinin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkabilecek zararın geri döndürülemez sonuçlarına verdiği önem göz önüne alındığında, bunun, bir taraf Devlet'in bir yabancıyı bu tip bir riskle karşılaşabileceği yönünde ciddi gerekçeler olan bir yere göndermesi için de geçerli olduğu söylenmelidir; 13. madde, ilgilinin otomatik olarak durdurucu etkisi olan bir başvuru yoluna erişiminin olmasını gerektirmektedir.

67. Mahkeme, mevcut olayda, 'bekleme alanında' otomatik olarak durdurucu bir etkiye sahip olan bir başvuru yoluna erişimi olmayan başvuranın, 3. madde şikâyetini öne sürebileceği 'etkili bir yolunun' olmadığı sonucuna varmaktadır. Demek ki, bu hüküm ile 13. madde beraber ihlal edilmiştir.

II. SÖZLEŞME'NİN 5/1. MADDESİNİN ÖNE SÜRÜLEN İHLALİ HAKKINDA

68. Başvuran, iç hukuka göre, kanuna aykırı şekilde özgürlüğünden mahrum bırakıldığından şikâyet etmektedir. Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. paragrafının f) bendini öne sürmektedir, buna göre:

'1. Herkesin kişi özgürlüğüne ve güvenliğine hakkı vardır. Aşağıda belirtilen haller ve yasada belirlenen yollar dışında hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.

(...)

f) Bir kişinin usulüne aykırı surette ülkeye girmekten alı konmasını veya kendisi hakkında sınır dışı etme ya da geriverme işleminin yürütülmekte olması nedeniyle usulüne uygun olarak yakalanması veya tutulu durumda bulundurulması.'

Başvuran, iç hukukun ancak yirmi günlüğüne, bekleme alanında tutulmaya izin verdiğini belirtmektedir. Oysaki kendisi, 29 Haziran 2005'te Paris-Charles de Gaulle havaalanına gelip 20 Temmuz 2005'e kadar yani yirmi gün boyunca orada tutulmuştur. İlk iki gün boyunca, uluslararası alanda tutulmuş ve sınır ve hava polisi birçok kez sığınma talebini kaydetmeyi ve 'bekleme alanına' erişimini reddetmiştir (yukarıdaki 10. paragraf). Sınırdaki yabancıların bu durumda bulunması alışılmışın dışında değildir.

Başvuran, daha sonra, yabancıların ülkeye girişi ve ikametine ilişkin kanunun L.221-1. maddesinin, bekleme alanında tutulmayı sadece 'gidişi için kesin olarak gerekli olan zaman süresince' ve eğer sığınma talebi varsa, talebinin 'açıkça dayanaktan yoksun' olup olmadığının tespit edilmesine gereken zaman süresince, olması gerektiğini öngördüğü halde, kendisinin, idare tarafından, talebinin böyle bir gerekçeyle (6 Temmuz

2005'te) reddedilmesinden sonra hala bekleme alanında tutulduğunu belirtmektedir.

Oysaki 7 Temmuz 2005'ten itibaren, kendisinin Eritre'ye veya başka ülkeye (makamlar tarafından öngörülmeleyen bir çözüm) gönderilmesinin, geldiği ülkenin belirsizliği ve seyahat belgelerinin bulunmaması (Eritre başkonsolosluğu, bu tarihte, ona geçiş belgesi vermeyi reddetmiştir) sebebiyle yapılamayacağı açıktı. Daha da vahim olan, Mahkeme tarafından, İç tüzüğün 39. maddesi gereği Hükümet'e iletilen ihtiyati tedbir kararına göre, *Mamatkoulov ve Askarov/Türkiye* ([Büyük Daire], no. 46827/99 ve 46951/99, AİHM 2005-I), ihtiyati tedbir, Eritre'ye gönderilmesine engel teşkil ettiği halde, ihtiyati tedbirin verildiği tarih olan 15 Temmuz 2005'ten sonra bekleme alanında tutulmuştu.

69. Hükümet, başvuranın, 29 Haziran 2005'te Roissy havaalanına gelip (yukarıdaki 10. paragraf) orada iki gün kalmış olduğunu kabul etmemektedir. Hükümet, her halükarda, 5. madde anlamında, 'özürlüğünden mahrum kalışının', kendisini sınır polisine tanıtmış olduğu tarih olan 1 Temmuz 2005'ten itibaren başladığını eklemektedir.

Hükümet, bu durumda ilgilinin, gerçekte, 29 Haziran ve 1 Temmuz tarihleri arasında, söz konusu iki gün boyunca, kendi isteğiyle, kendisini makamlara tanıtmaktan kaçınmış olduğunun farzedilebileceğini oysa ki makamların zorunlu kılmadığı müddetçe 'özgürlükten mahrum bırakılma'nın söz konusu olmayacağını öne sürmektedir.

Başvuranın, özgürlükten yoksun kalman süresi, yasal yirmi günlük süreyi böylelikle aşmamaktadır. Ayrıca, bu, yargı denetiminde alınmış kararlardan ortaya çıkmıştır; ilk karar, idare tarafından, 1 Temmuz 2005'te alınmış, daha sonra 3 Temmuz'da yenilenmiş ve 5 ve 13 Temmuz tarihlerinde Bobigny Asliye Hukuk mahkemesi'nin özgürlüklerden sorumlu hakimî tarafından, ilgilinin dinlenmesinden sonra uzatılmıştır.

Başvuranın, 15 Temmuz 2005'ten sonra bekleme alanında tutulmasına gelince, Hükümet, Eritre Başkonsolosluğu'nun, vatandaşı olarak tanımayı reddettiği başvuranın kimliğine ilişkin bir şaibe bulunduğunu ve makamların bu bağlamda onu ülkeye kabul etmeden, hakkında bazı kontroller yapmaları gerektiğini belirtmektedir. Onun, 15 ila 20 Temmuz 2005 tarihleri arasında bekleme alanında tutulmasının gerekçesi de budur. Hükümete göre, böyle bir durumun, adı geçen *Mamatkoulov et Askarov* içtihadı açısından zorluk teşkil etmemesi için, 39. madde gereği alınan ve 'konusu sadece, Mahkeme'nin kararı beklenirken, mağdura telafi edilemez bir zarar gelmesini ve son kararın bütünlüğü ve etkinliğinin zarar görmesini engellemek yönünde alınan uzaklaştırma veya geri çevirme kararının icrasının durdurulması' olmalı[;] bu tedbirin amacı, prosedürün bu aşamasında, giriş reddi veya uzaklaştırma kararının veya bunlardan kaynaklanan geçici olarak özgürlükten mahrum bırakma kararının geçerliliğine karşı çıkmamalıdır [;] Mahkeme'nin kararı beklenirken

yalnızca bu kararların etkileri geçici olarak ‘dondurulmalıdır’ yani, başvuranın etkili olarak uzaklaştırılması geçici olarak gerçekleştirilemez’.

70. Mahkeme, ilk olarak, başvuranın, 29 Haziran 2005’te Paris Charles de Gaulle havaalanına geldiğine dair hiçbir delil başlangıcı sunmadığını belirtmektedir. Mahkeme, olayların bu şeklini kabul etmeyen Hükümet’in, 29, 30 Haziran ve 1 Temmuz 2005’te, Güney Afrika’dan gelip Roissy havaalanına inen uçaklardaki yolcu listelerindeki isimleri kontrol edip Gebremedhin, Gaberamadhien veya Eider (başvuranın iddiasına göre sahte pasaportta yazılı isim; yukarıdaki 10. paragraf) isimde kimseye rastlamadığını belirttiğini hatırlatmaktadır.

Sonuç olarak, Mahkeme, bu noktada Hükümet’le aynı sonuca varmaktadır: dosyadaki unsurlar başvuranın havaalanına 1 Temmuz 2005’ten önce geldiğini belirlemeye yetmemektedir; ikna edici tek unsur, hava ve sınır polisinin 1 Temmuz 2005 tarihli ve ilgilinin o gün saat 11.00’da sorgulandığını belirten belgedir.

Bu koşullar altında, başvuranın, ‘özgürlükten mahrumiyetinin’, ‘bekleme alanına’ yerleştirildiği tarih olan 1 Temmuz 2005’da başlamış olduğu söylenmelidir. Bunun, başvuranın Fransa’ya girişine izin verilen tarih olan 20 Temmuz 2005’te son bulduğu kanıtlandığı müddetçe, iç hukukta öngörülen yirmi günlük süreyi aştığı söylenemez.

71. Mahkeme, daha sonra, başvuranın, kendi aleyhinde, 1 Temmuz 2005 tarihinde alınan bekleme alanına yerleştirme tedbirinin, 5/1. maddeyi ihlal ettiğini iddia etmediğini hatırlatmaktadır: 10 Ekim 2006 tarihli kabul edilebilirlik kararında tespit ettiği gibi, başvuran yalnızca, ülkeye kabul talebini reddeden, 6 Temmuz 2005 tarihli karardan sonra da bekleme alanında tutulmuş olmasından şikayet etmektedir.

72. Başvuranın, 7 Temmuz 2005’te, Eritre Konsolosluğu’nda yaptığı sunumun içeriğine gelince, Mahkeme, dosyanın, başvuranın tezini destekler nitelikte unsurlar içermediğini ve başvuranın, başkonsolosun kendisine geçiş belgesi vermeyi reddettiğine ilişkin iddiasına Hükümet’in karşı çıktığını tespit etmektedir (bkz yukarıdaki 16. paragraf). Bu iddiadan, Sözleşme’nin 5/1. maddesi kapsamında hiçbir sonuç çıkarılamaz.

73. 15 Temmuz 2005’te, davanın ilk olarak verildiği Dairenin başkanının, İç tüzüğün 39. maddesi gereği, tarafların çıkarları ve Mahkeme önündeki usulün iyi işleyişi bakımından, başvuranı, 30 Ağustos 2005, geceyarısına kadar, Eritre’ye gönderilmemesine karar verdiğini de göz önünde tutmak gerekir.

Bu bağlamda, Mahkeme, 39. madde gereği alınan ihtiyati tedbirlerin gözetilmesi, Sözleşme’nin 34. maddesindeki yükümlülükleri açısından Üye devletlere uygulandığını hatırlatmaktadır (bkz. adı geçen *Mamatkoulov et Askarov* kararı, 99-129. paragraflar). Böylelikle, Hükümet, Sözleşme’nin yükümlülüklerini ihlal etme ihtimali dışında, 15 Temmuz 2005’ten itibaren, başvuranı Eritre’ye gönderemezdi. Kuşkusuz, bu tedbirler sadece geçici özelliktedir. Buna rağmen, bir taraftan, davanın ilk verildiği

Dairenin başkanınca alınan tedbir, başlangıçta verilmişti ve 30 Ağustos 2005'e kadar yani 20 Temmuz 2005'ten sonrasına kadar geçerliydi ve bu tarihte, Hükümet, bu tedbirin kaldırılmasını talep etmemiştir.

74. Mahkeme'nin, bir taraf Devlet'e, bir bireyin belli bir ülkeye gönderilmemesinin tercih edilir olduğunu belirttiği bir ihtiyati tedbirin uygulanmasının, bireyin maruz kaldığı özgürlükten mahrumiyet durumunun 5/1. madde ile uyumlu olması üzerinde hiçbir etkisi yoktur.

Özellikle, İç tüzüğün 39. maddesinin uygulanması, o ülkenin makamlarının, sonradan, ilgiliyi Mahkeme'nin belirttiği ülkeye göndermeyecekleri kanıtlandığında, ilgilinin başka bir ülkeye gönderilmesine engel olmamakla, bu amaçla tutuklu bulunması, 'hakkında sınır dışı edilme veya iade prosedürü derdest olan' bir kişinin, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. paragrafının f) bendi anlamında 'usule uygun' tutukluluğunu ortaya çıkarabilir.

Hükümet, bunun, başvuranın, 15 Temmuz 2005'ten sonra maruz kaldığı özgürlükten mahrumiyetin konusu olduğunu öne sürmemektedir. Bunun, yasal olarak özgürlük ve tutuklama hâkiminin kararına dayandığının altını çizerek, Mahkeme'nin, 39. madde gereği aldığı tedbire uymak için, 'makamların Bay Gebremedhin'i ülkeye kabul etmiş olmaları ve tamamen özgür bırakmış olmaları gerektiğini' belirtmektedir, fakat, başvuranın kimliğine ilişkin bir şüphe hasıl olduğundan, makamlar, ülkeye giriş izni verdikten sonra yerinin bulunmaması ve kanunsuz olarak orada kalması risklerini sınırlamak için bir takım doğrulamalar yapmak durumunda kalmışlardır.

Hükümete göre, makamlar, taraf Devletler'in, Mahkeme'nin onlara tanıdığı ve vatandaş olmayanların ülkeye giriş, kalma ve uzaklaştırılmalarına ilişkin olarak kendi hukuk düzenlerine uygun hareket etmekteydiler.

Mahkeme, bu açıklamalarla ikna olmuştur. Sonuçta, Mahkeme, milli makamların katı bir şekilde yasal yolları izlediklerini tespit etmektedir. Bir taraftan, iç hukuka uygun olarak (yabancıların ülkeye girişi, ikameti ve sığınma hakkına ilişkin kanunun L.221-3, L.222-1 ve L.222-2. maddeleri; yukarıdaki 29. paragraf), 1 Temmuz 2005 tarihili, başvuranı, bekleme alanına yerleştirmeye yönelik karar, kırk sekiz saat sonra yetkili idari makam tarafından aynı süre için yenilenmişti, daha sonra, 5 Temmuz 2005'te Bobigny Asliye hukuk mahkemesinin özgürlükler ve tutuklama hakimi tarafından sekiz gün için ve 13 Temmuz 2005'te, tekrar sekiz gün için yenilenmişti (yukarıdaki 18. paragraf). Diğer taraftan, bekleme alanına yerleştirilmesinin yirminci gününden itibaren, başvurana ülkeye giriş izni ve geçiş belgesi verilmiştir (yukarıdaki 17. paragraf), bu da özgürlüğünden mahrum bırakılmasına son vermiştir. Böylece, sadece, tutukluluğunun tüm süresi yirmi günü aşmamıştır ve bekleme alanında 15 Temmuzdan 20 Temmuz 2005'e kadar tutulması da bir yargı kararına dayanmaktadır: tutuklama ve özgürlükler hâkiminin, 13 Temmuz 2005 tarihli kararı.

Bunun yanı sıra, başvuranın söylediklerine göre, hiçbir seyahat belgesi bulunmadığından, Mahkeme, Hükümet'in, başvuranın ülkeye kabul edilmesi için kimliğinin tespitinin gerektiği yönündeki iddiasına dair iyi niyetinden şüphe etmek için bir sebep görmemektedir. Sonuç olarak, Mahkeme, bu koşullar altında, başvuranın bekleme alanında bu amaçla tutulmasının makul süreyi aşmadığı kanaatindedir.

Sonuçta, hiçbir unsur, başvuranın 15 Temmuz ila 20 Temmuz 2005 tarihleri arasında, özgürlüğünden keyfi olarak mahrum bırakıldığını kanıtlamamaktadır.

Sonuç olarak, Mahkeme, başvuranın, 15 Temmuz 2005'ten sonra bekleme alanında tutulmasının, Sözleşme'nin 5.maddesinin 1. paragrafının f) bendi anlamında 'bir kişinin yasal olmayan şekilde ülkeye girmemesi için' 'usule uygun tutukluluğunu' oluşturduğu kanaatindedir.

Buradan hareketle, bu hüküm ihlal edilmemiştir.

III. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

76. Sözleşme'nin 41. maddesine göre,

'Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder..'

A. Tazminat

77. Başvuran, manevi tazminat olarak 30.000 avro talep etmektedir.

78. Hükümet, bu talebi aşırı olarak nitelendirmektedir. Hükümet, Mahkeme'nin, ihlal kararı vermesi halinde, başvurana, bekleme alanında tutulmasından kaynaklanan zararı için 3.000 avro ödemeyi önermektedir.

79. Mahkeme, Sözleşme'nin 13. ve 3. maddelerinin birlikte ihlal edildiğine, sadece 'bekleme alanında' durdurucu nitelikli bir başvuru yoluna erişimi olmayan başvuranın, Sözleşme'nin 3. maddesine ilişkin şikâyetini öne sürebileceği bir 'etkili başvuru yolunun' olmadığı için karar verdiğini hatırlatmaktadır. Mahkemenin, bu tip koşulların korku ve gerilim yarattıklarına dair şüphesi yoksa da, ihlal tespitinin, başvuranın öne sürebileceği manevi zararı telafi edeceği kanaatindedir.

B. Yargılama Giderleri

80. Başvuran, Mahkeme önündeki yargılamada, adli yardımdan yararlanmıştır. Hukuk danışmanı, müşterisinin geliri olmadığını ve ona 'masraf ve danışma ücretini kendisinin avans vermiş olduğunu'

belirtmektedir. Danışma ücreti olarak 18 657,60 avro talep etmekte ve 6 Aralık 2006 tarihli, saat ücreti vergisiz 130 avro olmak üzere, 120 saat çalışma yapmış olduğunu gösteren bir fatura ibraz etmektedir. Buna ek olarak, giderler için (fotokopiler, telefon, posta giderleri vs.) 800 avro talep etmektedir.

81. Hükümet, bu talepleri aşırı bulmaktadır. AİHM önünde yapılan yargılama giderlerinin sadece destekleyici belgelerin bulunması halinde ve Mahkeme'nin bunların gerçekliğinin, gerekliliğinin ve makul olduklarını kanıtlanmış kabul etmiş olması durumunda tazmin edilebileceğini hatırlatarak, 3 500 avro ödemeyi önermektedir.

82. Mahkeme, kural olarak bir başvuranın yargılama giderlerinin geri ödemesini alabilmesi için bunların gerçekliğinin, gerekliliğinin ve makul oranlarının kanıtlanmış olması gerektiğini hatırlatmaktadır. Bunu yanı sıra, İç tüzüğün 60. maddesinin 2. paragrafına göre, başvuran, rakamlarla ifade ettiği iddialarını başlıklar halinde ve destekleyici belgeler eşliğinde sunmalıdır, aksi halde, Daire bunları kısmen veya tamamen reddedebilir (adı geçen diğer kararların yanı sıra, bkz. *Mazelié/ Fransa* kararı, no. 5356/04, paragraf 38, 23 Ekim 2006).

Başvuranın sığınma talebi sahibi ve daha sonra mülteci olması durumu göz önüne alındığında, Mahkeme, başvuranın fakirliğinin gerçekliğinden kuşku duymamaktadır. Mahkeme, bu koşullar altında, danışmanın, sunduğu faturayla, başvurana avans olarak vermiş olduğu danışma ücretini kanıtladığı için, bir miktar ödenmesi gerektiği kanaatindedir.

Buna karşın, Mahkeme'nin, sadece başvuranın ileri sürdüğü şikayetlerden biri olan, Sözleşme'nin 13 ve 3. maddelerinin birlikte ihlali şikayeti için karar vermiş olduğu dikkate alınmalıdır. 41. madde anlamında sadece, meblağ bakımından makul olan ve gerçekten ve gerekli olduğu için yani iç hukukta belirtilen ihlali düzeltirmek ve Mahkeme'ye ihlali tespit ettirmek için yapılmış olan ve masraflar geri ödenebilir. Mahkeme, daha fazlası için bu talebi reddetmektedir (örneğin, bkz. *I.J.L.ve diğerleri/ İngiltere*, sayılar 29522/95, 30056/96 ve 30574/96, paragraf 151, AİHM 2000-IX).

Böylelikle, başvuranın danışmanın özenini dikkate alarak, Mahkeme, 10000 avro'nun, Avrupa Konseyi'nden daha önce adli yardım için alınmış olan kısmı olan 1.699,40 avro eksiltilerek, 8.300, 60 avronun, yargılama gideri olarak verilmesini makul görmektedir.

C. Gecikme faizi

83. Mahkeme, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın eklenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

**BU GEREKÇELERE DAYANARAK, MAHKEME,
OYBİRLİĞİYLE,**

- 1.Sözleşme'nin 13. maddesinin 3. maddeyle beraber ihlal edildiğine;
- 2.Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. paragrafının f) bendinin ihlal edilmediğine;
- 3.Başvuranın maruz kaldığı manevi zarar için verilen ihlal kararının adil tatmin olarak yeterli olduğuna;
- 4.Mahkeme;
 - a) Savunmacı Hükümet'in, başvurana, Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince, uygulanabilecek her türlü vergi ile beraber, 8.300, 60 avro'yu (sekizbin üçyüz avro altmış sent), yargılama giderleri olarak ödemesine;
 - b) Bu sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;
5. Başvuranın fazlaya ilişkin adil tatmin talebinin reddine;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve 26 nisan 2007 tarihinde İç tüzüğün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları uyarınca tebliğ edilmiştir.

Sally Dollé
Yazı İşleri Müdürü

András Baka
Mahkeme Başkanı

© **Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri, İngilizce ve Fransızca'dır. İşbu çeviri, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Vakıf Fonu'nun desteğiyle yapılmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Bu çeviri, Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, bu çevirinin kalitesine ilişkin olarak hiçbir sorumluluk almamaktadır. Bu çeviri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihat veritabanı olan HUDOC'tan veya HUDOC'un iletmış olduğu diğer veritabanlarından indirilebilir (<http://hudoc.echr.int>). Bu çeviri, ticari olmayan amaçlarla ve davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ve İnsan Hakları Vakfı'na atıfta bulunmak suretiyle alıntılanabilir. Bu çeviriyi kısmen veya tamamen, ticari amaçlarla kullanmak isteyenlerin, bunu aşağıdaki adrese bildirmeleri gerekmektedir: publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund for the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour Européenne des Droits de l'Homme (<http://hudoc.echr.int>), ou de tout autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.